

BANKACILIK ve SERMAYE
Piyasası Araştırmaları Dergisi

Bankacılık ve Sermaye Piyasası Araştırmaları Dergisi

BSPAD, Cilt 5, Sayı 11
www.bankasermaye.com

Türkiye’de Sistemik Önemli Bankaların CAMELS Analizi¹

Camels Analysis Of Systematically Important Banks In Turkey

Murat GÜLEÇ

T. Vakıflar Bankası

muratgulec@gmail.com

0000-0003-3110-1333

Prof.Dr. Adalet HAZAR

Başkent Üniversitesi Ticari Bilimler Fakültesi

ahazar@baskent.edu.tr

0000-0002-1483-8360

Prof.Dr. Şenol BABUŞÇU

Başkent Üniversitesi Ticari Bilimler Fakültesi

babuscu@baskent.edu.tr

0000-0003-2870-6358

¹ Makale Gönderim Tarihi: 10.03.2021 – Makale Kabul Tarihi: 29.05.2021

Özet

Hem dünyada hem de ülkemizde finansal sektörün en önemli kurumları bankalardır. 2008 küresel krizi sonrasında bankacılık sektörünün denetim ve gözetim faaliyetleri, ilgili otoriteler tarafından tekrar gözden geçirilmiş olup alınan önemli tedbirlerden biri de “Sistemik Önemli Bankalar (G-SIB- Global Systemically Important Banks)” için ek sermaye yükümlülüklerinin getirilmesidir. CAMELS analizi bankaların hem performans ölçüm yöntemi hem de uzaktan gözetim faaliyetlerinde kullanılmakta olan bir yöntemdir. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de sistemik önemli bankaların 2009-2019 yılları arasındaki performanslarının CAMEL analizi ile karşılaştırılmasıdır. Yapılan analizler sonucunda; Akbank’ın her yıl grup ortalamasından yüksek, Vakıfbank’ın ise düşük bir performans sergilediği görülmüştür. Son iki yılda Garanti Bankası’nın en yüksek performansa sahip banka olduğu görülmekte olup Yapı Kredi Bankası’nın performansı son 5 yıldır sürekli pozitif trende sahiptir. İş Bankası ise incelenen dönemler içerisinde sürekli grup ortalamasına yakın bir performans sergilemiştir. Ziraat Bankası’nın ve Halkbank’ın son yıllarda performanslarında hızlı bir düşüş görülmekte olup 2019 yılsonu itibarıyla en düşük performans gösteren bankalar oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: CAMELS Analizi, Sistemik Önemli Bankalar, Bankacılık, Finansal Performans

JEL Sınıflaması: G10, G21, P17

Abstract

The most important establishments of the financial sector in both our country and the world are banks. After the global crisis in 2008, the supervision and observance operations of the banking sector have been revised by the related authorities and one of the most important precautions taken is bringing additional capital requirements to the Systematically Important Banks. CAMELS analysis has been used in both the performance measurement and the remote observance operations of the banks and the aim of this study is comparing the performances of the systematically important banks in Turkey between 2009 and 2019. As a result of the analysis, it’s been recognized that while Akbank had a higher performance than the group average every year, Vakıfbank had a lower performance. While it is seen that Garanti Bank had the highest performance in the last two years, the performance of Yapı Kredi Bank had a permanent positive trend in last five years. İş Bank, on the other hand, always had a close performance to the group average during the period under review. A rapid decline has been observed in the performances of Ziraat Bank and Halkbank in recent years, and by the end of 2019 they were the banks which had realized the lowest performance.

Key Words: CAMELS Analysis, Systematically Important Banks, Banking, Financial Performance

JEL Codes: G10, G21, P17

Giriş

Hem ülkemizde hem de dünyada finansal piyasaların en önemli kurumları bankalardır. Bankacılık sektörü, ülke ekonomilerine önemli ölçüde katkı sağlamakla birlikte sektörde yaşanabilecek bir sıkıntı ile de ekonomik krizi tetikleme potansiyeline sahiptir. Bu duruma örnek olarak 2008 yılında ABD’de başlayan ve tüm uluslararası finans sektörünü etkileyen mortgage krizi verilebilir.

2008 krizinin nedenlerine bakıldığında ise bankalar tarafından verilmemesi gereken kişilere yine verilmemesi gereken tutarlarda kredilerin verildiği görülmektedir. “Batmak için çok büyük” kavramı yine bu kriz döneminde Lehman Brothers’ın batışı ile sorgulanmış bununla birlikte finans sektörünün çok büyük darbe almaması için kamu otoritesi tarafından kurtarma paketleri devreye alınmıştır. Kriz dönemi ve sonrasında alınan önlemler ise kamunun üzerinde ciddi maliyetler yaratmıştır. Bu dönemden sonra bankacılık sektöründeki denetim ve gözetim faaliyetleri gözden geçirilmiş, daha sıkı tedbirler alınmaya başlanmıştır.

Basel Bankacılık Denetleme Komitesi 2011 yılı Kasım ayında çıkarmış olduğu raporda küresel çapta sistemik önemli bankaları belirlemiş ve bu bankalara ek sermaye yükümlülükleri getirmiştir. Yerel sistemik önemli bankaların belirlenmesi için ise yerel düzenleyici otoriteler yetkili kılınmıştır. Ülkemizde ise bu dönemden sonra Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu (BDDK) tarafından çalışmalara başlanmış ve 2016 yılında yayımlanan yönetmelik ile sistemik önemli bankaların kriterleri ile ek sermaye gereksinim oranları belirlenmiştir.

2019 yılsonu itibarıyla ülkemizde sistemik önemli bankalar, hali hazırda aktif büyüklük sıralamasında ilk 7’de yer alan bankalardan oluşmaktadır. Her ne kadar bu tanımlama ile banka isimleri açıklanmasa da, bu nitelikteki bankalar için getirilen yükümlülüklerin bankaların yayınladıkları bağımsız denetim raporlarından görünmesi mümkündür. Bu çerçevede, bankaların bağımsız denetim raporlarındaki bilgiler incelenerek sistemik önemli banka olup olmadıkları belirlenmiştir. Bu bankalar; T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Türkiye Halk Bankası A.Ş., Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O., Türkiye İş Bankası A.Ş., Türkiye Garanti Bankası A.Ş., Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ve Akbank T.A.Ş.’dir.

Finansal sektör ve ülke ekonomisinin sağlıklı bir yapıda kalabilmesi ve yaşanabilecek krizlerin daha hafif atlatılabilmesi için bankacılık sektörünün hem yerinde denetimi hem de uzaktan gözetimi önem arz etmektedir. Bu sebepten ülkemizde bankalar çok sıkı denetime tabi tutulmaktadır. Uzaktan gözetim yöntemi olarak kullanılan yöntemlerden birisi de CAMELS yöntemidir. Bankaların finansal oranlarından yararlanılarak yapılan CAMELS analizinin amacı, hem finansal açıdan sorun yaşayan ya da yaşama ihtimali olan bankaların tespit edilmesi hem de performans değerlendirmesi yapılarak bankaların birbirleriyle karşılaştırılmasıdır.

Çalışmamızda Türk Bankacılık Sektörünün en önemli aktörlerinin performansları CAMELS yöntemi ile ölçülecek ve sonuçlar analiz edilmiştir. Çalışmada 2009-2019 yılları arasında ülkemizdeki sistemik önemli bankaların finansal tablolarından faydalanılmıştır. Uygulama ve sonuç kısımlarından önce Türk Bankacılık Sektörünün son yıllardaki gelişiminden bahsedilmiş, literatürde CAMELS analizi ile yapılmış bazı çalışmaların sonuçları paylaşılmış ve ardından CAMELS analizi hakkında bilgi verilmiştir. Son olarak ise bu bilgiler ışığında yapılan analiz sonuçları değerlendirilerek çalışma sonlandırılmıştır.

2. Türk Bankacılık Sektörünün Görünümü

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de finansal sistemin en önemli aracısı olan bankalar, ülkelerin ekonomik gelişimleri açısından büyük öneme sahiptir. Bunun en önemli nedeni ise finansal piyasalardaki işlemlerin çok büyük bir kısmına bankaların aracılık etmesidir. Bankacılık sektöründeki performans ve gelişimin yüksek olması ise sistemin daha etkin çalışmasını, ekonomiye olan katkının daha da fazla olmasını sağlar (Çalışkan & Eren, 2016:86).

Bir diğer neden ise bankaların üretim sektöründeki firmalara sunduğu finansal imkânlar sayesinde makroekonomik gelişimin önemli bir belirleyicisi konumunda olmasıdır. Bundan dolayı güçlü bir ekonominin, o ülkenin finansal piyasalarının yapısına ve gücüne bağlı olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (Kapucu & Şiriner, 2007:164). Ülkemizde finansal kuruluşların aktif büyüklüklerine baktığımızda bankacılık sektörünün toplam içerisindeki payının %81 olduğunu görmekteyiz (TBB, 2020a:II-9).

Aşağıdaki tabloda 2009-2019 yılları arası bankacılık sektörüne ait önemli finansal tablo kalemlerinin değerleri gösterilmiştir. Tablodaki veriler incelendiğinde, 2008 küresel krizi sonrası tüm önemli kalemlerde

hızlı bir yükseliş olduğu görülmektedir. 2009 yılından 2019 yılına “Dönem Net Karı” kalemi yaklaşık 2,5 kat, “Krediler” kalemi yaklaşık 7 kat, diğer kalemler ise yaklaşık 5 kat büyümüştür.

Tablo 1. Türk Bankacılık Sektörü Önemli Göstergeler (2009-2019)

(Milyar TL)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Toplam Aktifler	799	962	1.161	1.298	1.635	1.888	2.236	2.595	3.095	3.656	4.202
Toplam Krediler (Net)	381	509	664	769	1.016	1.210	1.459	1.717	2.071	2.365	2.618
Toplam Mevduat	507	615	699	770	943	1.058	1.251	1.463	1.713	2.037	2.475
Toplam Özkaynaklar	106	129	138	175	185	222	252	289	345	405	470
Dönem Net Karı	19	21	19	23	24	24	26	36	47	52	47

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği (TBB)

Aşağıdaki tabloda ise bankacılık sektörüne ait önemli rasyoların yıllar itibarıyla gelişimi gösterilmiştir.

Tablo 2. Türk Bankacılık Sektörü Önemli Rasyolar (2009-2019)

%	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Toplam Krediler/Toplam Mevduat	75,1	82,8	95	99,9	107,7	114,4	116,6	117,3	120,9	116,1	111,2
Donuk Alacaklar/Toplam Krediler	5,4	3,7	2,7	2,8	2,7	2,7	3	3,2	2,9	4,1	5,7
Toplam Krediler/Toplam Aktifler	47,7	52,9	57,2	59,2	62,1	64,1	65,2	66,1	66,9	64,7	65,5
Toplam Mevduat/Toplam Aktifler	63,5	63,9	60,2	59,3	57,7	56	55,9	56,4	55,4	55,7	58,9
Özkaynaklar/Toplam Aktifler	13,3	13,4	11,9	13,4	11,3	11,8	11,3	11,1	11,1	11,1	11,2
Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu	20,9	19,2	16,7	18,1	15,4	16,4	15,6	15,5	16,8	17,4	18,4
Aktif Karlılığı	2,6	2,4	1,8	1,8	1,6	1,4	1,2	1,5	1,7	1,5	1,2
Özkaynak Karlılığı	20,6	18,1	14,2	14,4	13,1	12	10,8	13,5	14,9	13,8	10,6
Toplam Aktifler/GSYH	0,87	0,87	0,87	0,87	0,96	0,98	1,01	1,05	1,05	1,04	1,05

Kaynak: TBB, BDDK

Yukarıdaki tabloyu kısaca yorumlamak gerekirse;

- 2017 yılına kadar hızla artan ve en yüksek orana bu yılda ulaşan kredilerin mevduata oranı son iki yılda mevduat aleyhine değişmeye başlamıştır.
- Kredilerin aktifler içerisindeki payı son 11 yılda artmış, mevduatın ise pasifler içerisindeki payı düşmüştür.
- Sermaye yeterlilik rasyosu ise 2013 yılında en dip seviyesine ulaştıktan sonra yıllar itibarıyla artmış, bununla birlikte özkaynakların aktife oranı bu dönemde bir miktar azalmıştır.
- Donuk alacakların kredilere oranı, özellikle son iki yılda çok hızla artarak %5,7 seviyelerine çıkmıştır.
- En önemli karlılık rasyoları olan aktif karlılığı ve özkaynak karlılığında ise son yıllarda ciddi oranlarda düşüş görülmektedir.

11 yıllık süreç içerisinde toplam aktiflerin GSYH içerisindeki payı oranda artmış olmakla birlikte bu oran son 4 yıldır aynı düzeydedir.

2019 yılsonu verilerine göre bazı önemli rasyolarda Türk bankacılık sektörünün, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin bankacılık sektörü ile karşılaştırması aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3. Bankacılık Sektörü Uluslararası Karşılaştırmalar (2019)

%	Gelişmiş Ülkeler	Gelişmekte Olan Ülkeler	Türkiye
Toplam Krediler/Toplam Mevduat	91	94	111,2
Donuk Alacaklar/Toplam Krediler	3,4	5,1	5,7
Toplam Krediler/Toplam Aktifler	50	56	65,5
Toplam Mevduat/Toplam Aktifler	63	68	58,9
Aktif Karlılığı	0,3	1,6	1,2
Özkaynak Karlılığı	5	14	10,6
Toplam Aktifler/GSYH	287	100	104,9

Kaynak: TBB (2020b) Bankacılık Sektörü Uluslararası Karşılaştırmalar 2019

Yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere ülkemizdeki bankaların “Toplam Krediler/Toplam Mevduat” oranı hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin üzerindedir. Aynı şekilde kredilerin aktif içerisindeki payının söz konusu ülkelere göre düşük seyrettiği görülmektedir. Mevduatın pasifler içerisindeki payı ise söz konusu ülkelere göre düşük gerçekleşmiştir. Bununla birlikte donuk alacaklar kaleminin toplam krediler içerisindeki oranı ise gelişmekte olan ülkelerin oranına yakın ancak gelişmiş ülkelerin oranına göre hayli yüksektir.

Hem aktif karlılığında hem de özkaynak karlılığında Türk Bankacılık Sektörü, gelişmiş ülkelere göre daha yüksek bir orana sahip iken gelişmekte olan ülkelere kıyasla daha düşük orana sahiptir. Ancak ülkelerin enflasyon oranları dikkate alındığında ise Türk Bankacılık sektörünün reel özkaynak karlılığının negatif değere sahip olduğu görülmektedir (TBB, 2020b: 47). Toplam aktiflerin GSYH oranında ise ülkemiz, gelişmekte olan ülkeler ile aynı orana sahip olup gelişmiş ülkelere göre ise çok düşük bir orana sahiptir.

3. Türkiye’de Sistemik Önemli Bankalar

Bankacılık sektörü, özellikle son 20 yılda büyümeye devam ederken finansal yenilikler ve teknolojik gelişmeler ile daha karmaşık bir yapıya bürünmüştür. Bu gelişmelere paralel olarak regülasyonlar da söz konusu gelişmeler ile uyumlu hale getirilmiştir.

Çağın gerekliliklerine hızlı ve doğru bir şekilde ayak uyduran bankalar maliyetlerini azaltıp ölçek ekonomisi sayesinde daha da güçlenmektedir. Bu durum ise bankaların ve bankacılık sektörünün büyük finansal şoklara karşı daha kırılğan bir yapıya bürünmesine neden olmaktadır.

2008 yılında bu durumu tüm Dünyaya gösteren bir finansal kriz yaşanmıştır. “Batmak için çok büyük” (too-big-to-fail) kavramı kapsamına giren bankalara yapılan destekler, 2008 yılı küresel krizinde piyasa disiplini bozmuştur. Batmak için çok büyük kavramı; finansal anlamda sıkıntıya giren bir büyük ölçekli bankanın bu durumu sonrasında hem finansal sektörün hem de ülke ekonomisinin sıkıntıya girmesine neden olabilecek kadar etki yapmasıdır. Bu durumda ise büyük ihtimalle kamu otoritesi tarafından bu bankaya ve dolayısıyla sektöre destek olunacaktır (Lin, 2010:359)

2008 küresel krizi sonrasında ise piyasada kuvvetli, bilançoları çok büyük, faaliyetlerinden dolayı ikame edilmesi zor olan, muhtemel yaşanacak mali sıkıntılardan dolayı sadece kendisinin değil sektörün etkileyeceği bankalar “Sistemik Önemli Bankalar” olarak adlandırılmıştır.

2011 yılında Basel Bankacılık Denetim Komitesi (BCBS) tarafından küresel çapta sistemik önemli bankalar belirlenmiş ve bu bankalara ilave sermaye yükümlülükleri getirilmiştir. Her yıl bu sistemik önemli bankaların listesi ve ilave sermaye tamponu oranı güncellenebilmektedir. Güncel küresel çapta sistemik önemli bankalar listesi içerisinde ülkemizden herhangi bir banka bulunmamaktadır. Bununla birlikte komite tarafından yerel olarak sistemik önemli bankalar hakkındaki kriterlerin belirlenmesi süreci ise yerel düzenleyici kurumlara bırakılmıştır.

Ülkemizde sistemik önemli bankalar Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu tarafından belirlenmektedir. Bu sürece ilişkin kurallar ve belirlenen ek sermaye tamponu ise BDDK tarafından hazırlanan “Sistemik Önemli Bankalar Hakkında Yönetmelik” 23.02.2016 tarihli ve 29633 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2019 yılsonu için ülkemizde faaliyet gösteren sistemik önemli bankalar ve grupları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Son durumda 3. grupta yer alan bankalar %2, 2. grupta yer alan bankalar %1,5 ve 1. grupta yer alan bankalar %1 ilave sermaye tamponu yükümlülüklerine sahiptir.

Tablo 4. 2019 Yılsonu İtibarıyla Sistemik Önemli Bankalar ve Grupları

Sistemik Önemli Bankalar	3. Grup	2. Grup	1. Grup
T. C. Ziraat Bankası A.Ş.	x		
T. İş Bankası A.Ş.		x	
T. Halk Bankası A.Ş.			x
T. Vakıflar Bankası T.A.O.			x
T. Garanti Bankası A.Ş.	x		
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.		x	
Akbank T.A.Ş.	x		

Kaynak: Bankaların Yılsonu Finansal Raporları

Aşağıdaki tabloda sunulan verilerden ülkemizde faaliyet gösteren sistemik önemli bankaların sektörün yaklaşık %75’ini oluşturduğu görülmektedir. Bu bankalardan herhangi birinin sıkıntıya girmesi durumunda tüm sektör etkilenecek ve olası kurtarma paketi de kamu kaynakları üzerinde ciddi maliyetler oluşturacaktır.

Tablo 5. Sistemik Önemli Bankaların Hacmi (Milyar TL)

2019	Aktifler	Krediler	Mevduat	Özkaynaklar	Şube Sayısı
Sektör	4.202	2.618	2.475	470	10.199
İlk 7 Banka	3.133	2.034	1.988	343	7.507
İlk 7 Banka Pay (%)	75	78	80	73	74

Kaynak: TBB

2008 küresel krizi sonrasında ülkemizde bankacılık sektörüne ait önemli bilanço kalemleri çok hızlı büyüme göstermiştir. Bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü, GSYH rakamının üzerine çıkmıştır. 2019 yılsonu itibarıyla sistemik önemli 7 banka ise bu büyüklüğün %75’ine sahiptir. Bu denli büyüklüğe ve piyasa payına sahip bankaların gözetimi ve denetimi de daha önemli hale gelmektedir.

BASEL düzenlemelerine göre bankacılığın hem yerinde denetimi hem de uzaktan gözetimi şarttır. Bu denetimlerin eş anlı olarak bağımsız bir şekilde yapılması büyük önem arz etmektedir.

4. Literatür Taraması

İlk olarak 1979 yılında, Federal Mali Kurumlar İnceleme Komitesi tarafından bir inceleme yöntemi olarak benimsenen CAMELS yöntemi, bankaların performanslarının ölçülmesinde kullanılan en yaygın yöntemlerden biridir. Hem uluslararası hem de ulusal birçok çalışmada CAMELS analizi kullanılmaktadır. Finansal tablolaradaki verilerden oluşan oranlardan yararlanan CAMELS yöntemi ile yapılan bazı uluslararası ve ulusal araştırmalar aşağıda belirtilmiştir.

Balasundaram (2008), CAMELS performans değerlendirme yöntemini kullanarak Bangladeş'te faaliyet gösteren 48 bankanın finansal performanslarını ölçerek karşılaştırmalı bir analiz yapmıştır. 1999-2006 yılları için yapılan çalışma sonucunda; 3 bankanın performansının iyi düzeyde olduğu, 31 bankanın performansının tatmin edici düzeyde olduğu, 7 bankanın performansının normal düzeyde olduğu, 7 bankanın performansının kötü düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Christopoulos ve diğerleri (2011), ABD'nin en büyük yatırım bankası olan Lehman Brothers'ın CAMELS oranları yardımıyla ekonomik kriz öncesi dönem olan 2003-2007 yılları arasındaki finansal durumunu analiz etmiştir. Sonuç olarak verilen kredilerin kötü ve şüpheli olduğu, yönetimin bu durumu tersine çevirmede isteksiz olduğu gözlemlenmiştir.

Rozzani ve Rahman (2013), CAMELS performans değerlendirme yöntemi kullanarak Malezya'da faaliyet gösteren geleneksel ve İslami bankaların 2008-2009 yılları arasındaki performanslarını analiz etmiştir. Yapılan çalışmada 19 geleneksel banka ve 16 katılım bankası yer almıştır. Geleneksel ve katılım bankalarının birbirine benzer performans sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Gupta (2014), Hindistan'da faaliyet gösteren kamu bankalarının performansları CAMELS performans değerlendirme yöntemi ile incelemiştir. Yapılan analiz sonucunda kamu bankalarının performanslarının birbirinden farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ege ve diğerleri (2015), CAMELS analizi yöntemiyle Türk bankacılık sisteminde yer alan kamu, özel ve yabancı sermayeli mevduat bankalarının 2002-2010 yılları arası mali durumlarını tespit etmeye çalışmıştır. Analiz sonucunda kamu sermayeli mevduat bankalarının sermaye yeterliliğinin daha yüksek düzeyde çıktığı gözlemlenmiştir. Yabancı sermayeli bankaların ise aktif kalitesinin daha iyi durumda olduğu görülmüştür.

Kumar ve Murty (2017), Hindistan'da faaliyet gösteren kamu ve özel sermayeli bankaları 2012-2016 dönemleri için CAMELS yöntemini kullanarak incelemiştir. Çalışmanın sonucunda, banka grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Gündoğdu (2017), Türkiye'de faaliyet gösteren en büyük 10 bankanın 2005-2015 yılları arası finansal performanslarını CAMELS performans değerlendirme yöntemi ile incelemiştir. Yapılan analizde; Akbank, Halkbank, Garanti Bankası, İş Bankası, Vakıfbank ve Ziraat Bankası ilgili dönemlerde iyi performans göstermişken, Denizbank, Finansbank, TEB ve Yapı Kredi Bankası'nın kötü performans gösterdiği sonucu çıkmıştır.

Karaçor ve diğerleri (2017), Türkiye'de faaliyet gösteren bankaların 2003-2015 yılları arası performanslarını CAMELS analizi ile karşılaştırmalı olarak analiz etmiştir. Çalışmada örneklem olarak Türkiye'de faaliyet gösteren 3 kamusal sermayeli ve 9 özel sermayeli banka olmak üzere toplam 12 banka ele alınmıştır. Elde

edilen sonuçlara göre; özel sermayeli bankalar sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi ve aktif kalitesi açısından daha iyi bir görünüme sahipken; kazanç durumu ve likidite bakımından ise tam tersi bir durum söz konusudur.

Akyüz ve Emir (2018), 2003-2016 yılları arası Türk Bankacılık Sektörü'nün hem genel olarak hem de sektör grupları bazında CAMELS analizi yapılmış, her bir CAMELS bileşeni için performanslar değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre; sermaye yeterliliği, aktif kalitesi ve likidite bileşenlerinde yabancı sermayeli mevduat bankalarının, yönetim kabiliyeti ile karlılık bileşenlerinde kamusal sermayeli mevduat bankalarının ve piyasa riskine duyarlılık bileşeninde ise özel sermayeli mevduat bankalarının en yüksek performansı gösterdiği tespit edilmiştir.

Erdoğan (2018), Borsa İstanbul'da işlem gören 11 mevduat bankasının 2009-2016 yılları arası performansını grup ve bankalar bazında CAMELS performans değerlendirme modeli ile incelemiştir. Analiz sonucuna göre, kamu sermayeli mevduat bankaları; sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi, kârlılık ve piyasa riskine duyarlılık bileşenlerinde öne çıkarken, özel sermayeli mevduat bankaları aktif kalitesi bileşeni açısından, yabancı sermayeli mevduat bankaları ise likidite bileşeni açısından daha iyi performans sergilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Uslu (2019), 2010-2016 yılları arası Türkiye'deki yabancı sermayeli bankaların performanslarının karşılaştırılmasını amaçlamıştır. Analiz bulguları, 2010 yılı esas alındığında 2016 yılında yabancı bankaların %50'sinde performans düşüşü olduğunu göstermiştir. Genel olarak 2014 yılından sonra; banka kârlılığının, yönetim kalitesinin ve sermaye yeterliliklerinin düştüğü gözlemlenmiştir. Likidite yeterliliği ve aktif kalitesinin arttığı, piyasa riskine duyarlılığın ise toparlanarak küçük bir artış gösterdiği ortaya çıkarılmıştır.

Soba vd. (2020), Türkiye'de faaliyet göstermekte olan katılım bankalarının CAMELS yöntemi ile 2013-2017 yılları arası performanslarını senelik olarak her bir kriter bazında ölçmüştür. Analiz sonucunda, katılım bankalarının performanslarında 2015 yılından itibaren düşüş yaşandığı tespit edilmiştir.

Mustafayeva (2020), 2013-2018 yılları arası Türkiye'de faaliyet gösteren 13 adet yatırım ve kalkınma bankasının performansını ölçmek için CAMELS analizi yöntemi kullanmıştır. Yapılan analiz çerçevesinde yatırım ve kalkınma bankalarının performansları ticari bankalar ile kıyaslanmıştır. Yatırım ve kalkınma bankalarının toplam performans değerlerinin ticari bankalardan yüksek olduğu görülmüştür.

Şahbaz (2020), 2014-2018 yılları arası Türkiye'de faaliyet gösteren kamu sermayeli mevduat bankaları ile özel sermayeli mevduat bankalarının performanslarını ölçmüş ve CAMELS bileşenleri bazında değerlendirmiştir. Analiz sonucunda çıkan veriler ile kamu bankalarının performansı daha yüksek çıkmış ancak 2018 yılında yaşanan faiz ve döviz kuru dalgalanmalarına karşı, devletin ekonomiyi düzeltme çabalarına aracılık etmeleriyle birlikte bu süreçte daha fazla etkilendikleri tespit edilmiştir. Özel sermayeli mevduat bankaları ise ilgili yıllarda çıkan sonuçlara göre, performanslarındaki dalgalanma az ve yıllar içinde birbirine yakın bir grafik çizmiştir.

5. Veri ve Yöntem

Çalışmanın amacı; sistemik önemli ve aynı zamanda Türkiye'nin en büyük aktif büyüklüğe sahip 7 bankasının 2009-2019 yılları arası finansal performanslarının CAMELS yöntemi ile ölçülmesidir. Çalışma ile elde edilen analiz sonuçları ile 7 banka arasındaki performans farklılıkları tespit edilecektir. Türk bankacılık sisteminin aktif büyüklüğünün %75'ine karşılık gelen söz konusu bankaların genel performans sonuçları ise Türkiye'deki

bankacılık sektörünün performansını da göstereceğinden, çalışma Türkiye’deki literatür açısından önem arz etmektedir.

Çalışma döneminin 2009-2019 yılları arası seçilmesinin nedeni 2008 küresel kriz sonrası banka performanslarının nasıl bir seyir izlediğinin ve Türkiye’de faaliyet gösteren sistemik önemli bankaların performanslarının kıyaslanmak istenmesidir.

Çalışmada bankaların finansal tablolarından elde edilmiş oranlar kullanılmış olup tüm veriler Türkiye Bankalar Birliği (TBB) internet sayfasından elde edilmiştir. Tüm analizler ise Microsoft Office Excel programı ile yapılmıştır.

Bankacılık sektörünün denetim yöntemleri ülkeler arasında farklılık gösterse de temelde 2 yöntem bulunmaktadır. Bunlar, “yerinde denetim” ve “uzaktan gözetim” yöntemleridir (Şen & Solak, 2011:53). Yerinde denetim yönteminin amacı finansal tabloların analizi, risk yönetimi ve iç kontrol faaliyetlerinin etkinliği ile bilgi sistemlerinin yeterliliğinin incelenmesidir. Uzaktan gözetim yönteminin amacı ise bankacılık sektörünün sürekli kontrol altında tutulması, büyüklüklerinden dolayı finansal sektörü etkileyebilecek olumsuzlukların zamanında fark edilmesi ve gerekli önlemlerin alınabilmesini sağlamaktır (Çinko & Avcı, 2008:26-27).

Uzaktan gözetim faaliyetleri kapsamında kullanılmakta olan CAMELS derecelendirme sistemini amacı bankaların finansal, operasyonel ve yönetsel yönden zayıf ve güçlü yönlerini belirlemektir (Gündoğdu, 2017:30). Bununla birlikte CAMELS yöntemi birçok ülke otoritesi tarafından bankacılık sistemindeki aktörlerin değerlendirilme ve derecelendirilmesi amacıyla da kullanılmaktadır.

CAMELS yöntemi ile hem banka grupları bazında hem de banka bazında yapılabilen analizler sonucu, bankaların finansal performansları hızlı, maliyetsiz, nesnel ve karşılaştırmalı bir şekilde değerlendirilmektedir. Yapılan analiz sonuçları banka yönetimine, yatırımcılara, analistlere, risk yöneticilerine ve devletlere bankaların finansal performansları hakkında bilgi vermektedir. Bununla birlikte CAMELS yöntemi, finansal sistem içerisinde erken uyarı sistemi oluşturarak bankalardaki olası yaşanabilecek finansal sıkıntılara zamanında müdahale edilmesini kolaylaştırmaktadır.

CAMELS yönteminin analiz yöntemi olarak seçilmesinin en önemli nedeni ise sürekli denetime tabi olan ve kayıt dışılığın en az olduğu bilinen bankacılık sektörünün finansal tablolarına olan güvendir.

CAMELS yönteminin tüm ülkelerde ana başlık standartları aynı olup başlıklar içerisinde kullanılan oranlar farklılık gösterebilmektedir. Yöntemin ana başlıkları C – Sermaye Yeterliliği, A – Aktif Kalitesi, M – Yönetim Kalitesi, E – Karlılık, L – Likidite ve S – Piyasa Riskine Duyarlılıktır. Aşağıdaki tabloda bu ana bileşenlerin dayandığı hususlar kısaca gösterilmiştir.

Tablo 6. CAMELS Bileşenlerinin Dayandığı Unsurlar

C (Capital Adequacy) - Sermaye Yeterliliği
Aktiflerin yapısı ve büyüklüğü
Bilanço yapısı
Faaliyetlerin bankaya riskleri
Aktiflerin ve sermayenin gelişimi
Kazançların performansı ve karın dağılımı

Tablo 6. CAMELS Bileşenlerinin Dayandığı Unsurlar

Sermaye yeterliliği
Sermaye piyasalarına erişim
A (Asset Quality) - Aktif Kalitesi
Aktif büyüklüğü
Vadesi geçmiş ve yeniden yapılandırılan krediler
Aktiflerin yönetilebilirliği
Kredi portföy yönetimi, iç kontrol, yönetim bilgi sistemi
Büyük kredilerin yoğunluğu
Sorunlu krediler ile ilgili kredi kayıp karşılıkları
Kredi hacminin bankanın kapasitesine göre artması
M (Management) - Yönetim Kalitesi
Faaliyetlerin izlenmesi ve desteklenmesinde yönetimin kalitesi
Yazılı kurallar, risk izleme sistemi, raporlama ve düzenlemelerin gelişimi
İç ve dış denetimin varlığı
İş tanımları ve tazminat politikaları
Bankanın tüm performansı ve risk profiline etkisi
E (Earnings) - Kazançlar
Potansiyel kayıpları karşılamak için yeterli kazanç
Net gelir kompozisyonu
Faaliyetlerin gider seviyesi
Menkul kıymet işlemleri, yüksek riskli faaliyetler
Geleneksel olmayan ve operasyonel kaynaklar
Gelir ve giderlerin bütçe, plan ve denetimi
Karşılıkların yeterliliği
Piyasa riskine karşı maruz kalma, örneğin; faiz oranı değişimleri, döviz kurları
L (Liquidity) Likidite Durumu
Likit varlıklar ve büyüklüğü
Mevduat kredi talebinde oynaklık
Varlık ve yükümlülüklerin faiz oranları ve vadeleri
Para piyasası ve diğer fon kaynaklarına erişim
Finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi
Kısa vadeli finansman için bankalar arası piyasalara güven
Bütçe, plan ve denetimin yönetilebilirliği
Acil eylem planı
S- (Sensitivity to Market Risk) Piyasa Riskine Duyarlılık
Banka faaliyetlerinin niteliği
Dövizle bağılılık
Sabit getirili varlıkların değerindeki değişiklikler (ASA, SHK)
Bankanın duran varlıklarının değerindeki değişiklikler
Gayrimenkul varlıklarının önemi
Piyasa risklerinin tanımlanması, ölçülmesi ve denetleme yeteneği

Kaynak: Gündoğdu, A. (2017), Türkiye’de Mevduat Bankalarının CAMELS Analizi, Bankacılık ve Finansal Araştırmalar Dergisi (BAFAD), Cilt 4, Sayı 2. s. 31

CAMELS analizinde öncelikle ana bileşenlerin altında yer alacak finansal oranlar belirlenmelidir. Sonrasında belirlenen alt bileşenlerin ilişki yönü tespit edilmelidir. Bu yön tayin edilirken oranın yüksekliği performansı

artırıcı bir etkiye sahipse pozitif (+) ilişki, değilse negatif (-) ilişkidendir. Son olarak ise hem ana bileşenlerin hem de alt bileşenlerin ağırlıkları belirlenmelidir. CAMELS analizlerinde kullanılacak oranlar, belirlenecek ilişki yönü ve ağırlıklarda literatürde net bir kurala rastlanmamıştır. Bundan dolayı çalışmada kullanılan oran, ilişki yönü ve ağırlıklar daha önce Gündoğdu (2017) tarafından yapılan çalışmadan alınmıştır.

Analizin aşamaları ise aşağıda kısaca anlatılmıştır;

- Öncelikle veri seti oluşturulur. Çalışma için kullanılacak veri seti 7 banka için 2009-2019 yılları arasındaki 29 finansal orandan oluşmaktadır.

- Sonrasında referans değerler hesaplanır. Çalışmada her yıl için referans değerler ayrı ayrı hesaplanacaktır. Her oranın o yıldaki aritmetik ortalaması finansal oran için referans değeri olacaktır.

- Referans değerler kullanılarak endeks değerler hesaplanır. Her bankanın ilgili yıldaki oranı referans değere bölünerek standart bir oran yapısına kavuşturulur. Çıkan sonuç 100 ile çarpılarak endeks değere ulaşılır.

- Referans değer hesaplaması sonrasında sapma değeri hesaplanır. Çalışmada kullanılan oranların hangi ilişki yönünde olduğuna (+, -) göre hesaplama yöntemi değişecektir. Pozitif yönlü oranlar için hesaplama 100-“her oran için her yıllık endeks değeri”, negatif yönlü oranlar için ise “her oran için her yıllık endeks değeri”-100 işlemi ile hesaplanacaktır.

- Ağırlıklı sapma değerinin hesaplanması ise her finansal oranın ağırlığının kendi sapma değeri ile çarpılması sonucu bulunmaktadır.

- Her bir ana bileşen içindeki finansal oranların ağırlıklı sapma değerlerinin toplamı ile ana bileşen değeri hesaplanır.

- Son olarak ise her ana bileşen değeri ile o bileşenin ağırlığının çarpılması ile elde edilen değerlerin toplamı bize CAMELS puanını verecektir.

Literatürde CAMELS analizi sonucunda hem ana bileşenler hem de analiz sonuçlarına göre bankalar 1 ile 5 arasında puanlanmaktadır. Bu puanların neyi ifade ettiği aşağıda kısaca belirtilmiştir (Gümüş & Nalbantoğlu, 2015:85);

- 1 değeri; her yönden güçlü olan bankaları,
- 2 değeri; genel olarak güçlü olan bankaları,
- 3 değeri; bazı açılardan güçlü olmayan, negatif şoklardan etkilenebilecek bankaları,
- 4 değeri; finansal açıdan kötü ve genel problemleri olan bankaları,
- 5 değeri; ciddi finansal problemi olan ve yönetsel kabiliyeti olmayan bankaları ifade etmektedir.

6. CAMELS Analizi Sonuçları

Türkiye’de sistemik önemli bankaların performansları CAMELS yöntemi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları bu bölümde her ana bileşen için ayrı ayrı değerlendirildikten sonra tüm bileşenler için de yıllar itibarıyla gerçekleşen değişim yorumlanacaktır. Analizde kullanılan ana bileşenlere ve alt bileşenlere ait bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Bileşen ve Finansal Oran Adı	Kısaltma	İlişki Yönü	Oran Ağırlığı
C-(Capital) Sermaye Yeterliliği			0,2
Sermaye Yeterliliği Oranı	C-1	+	0,2
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	C-2	-	0,2
Özkaynaklar / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	C-3	+	0,2
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	C-4	+	0,2
Ortalama Aktif Karlılığı	C-5	+	0,2

Tablo 7. Çalışmada Kullanılan Finansal Oranlar ve Ağırlıkları

Bileşen ve Finansal Oran Adı	Kısaltma	İlişki Yönü	Oran Ağırlığı
A-(Asset) Aktif Kalitesi			0,2
Donuk Alacaklar / Toplam Krediler	A-1	-	0,2
Toplam Krediler / Toplam Mevduat	A-2	+	0,2
Finansal Varlıklar (Net) / Toplam Varlıklar	A-3	-	0,2
Toplam Krediler / Toplam Varlıklar	A-4	-	0,2
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler	A-5	-	0,2
M-(Management) Yönetim Yeterliliği			0,15
Şube Başına Net Kar	M-1	+	0,2
Şube Başına Toplam Aktif	M-2	+	0,2
Personel Gideri / Diğer Faaliyet Giderleri	M-3	-	0,2
(Personel Gideri + Kıdem Tazminatı) / Toplam Varlıklar	M-4	-	0,2
Faaliyet Brüt Karı / Toplam Varlıklar	M-5	+	0,2
E-(Earnings) Karlılık			0,15
Ortalama Özkaynak Karlılığı	E-1	+	0,2
Ortalama Aktif Karlılığı	E-2	+	0,2
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	E-3	+	0,2
Vergi Öncesi Kar / Toplam Aktifler	E-4	+	0,2
Net Dönem Karı (Zararı) / Ödenmiş Sermaye	E-5	+	0,2
L-(Liquidity) Likidite Durumu			0,15
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	L-1	+	0,2
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	L-2	+	0,2
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	L-3	+	0,2
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	L-4	+	0,2
TP Likit Aktifler / Toplam Aktifler	L-5	+	0,2
S-(Sensitivity to Market Risk) Piyasa Riskine Duyarlılık			0,15
Faiz Gelirleri / Toplam Varlıklar	S-1	+	0,25
YP Varlıklar / YP Yükümlülükler	S-2	+	0,25
Faiz Giderleri / Toplam Giderler	S-3	-	0,25
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Varlıklar	S-4	+	0,25

Kaynak: Gündoğdu, A. (2017), Türkiye’de Mevduat Bankalarının CAMELS Analizi, Bankacılık ve Finansal Araştırmalar Dergisi (BAFAD), Cilt 4, Sayı 2. s. 32-33.

Tablo 7.’den de görüleceği üzere her ana bileşen için ayrı ayrı ağırlık belirlenmiştir. Analizde, Sermaye Yeterliliği ve Aktif Kalitesi ana bileşenleri en yüksek ağırlıklara sahiptir. Bununla birlikte her ana bileşende olan oranlar kendi içlerinde aynı oranlarda ağırlıklandırılmıştır.

Literatürde oluşan puanların hangi aralığı için hangi ölçek puanın verileceği net bir şekilde açıklanmadığından, analizde her oran ve ana bileşen için puanlar hesaplanmış ve bu değerler 1-5 ölçeğine alınmadan oluşan değerler üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir.

Bir önceki bölümde anlatılan tüm süreçler 7 banka, 11 yıl ve 29 farklı oran için gerçekleştirilmiş olup her bir ana bileşen için ayrı ayrı analiz sonuçları ve CAMELS sonuçları aşağıdaki başlıklarda değerlendirilmiştir.

Analizde kullanılan tüm finansal oranların değerleri ve referans değerler çalışmanın ekinde bulunmaktadır (EK-1).

6.1. Sermaye Yeterliliği (C)

İlk olarak Sermaye Yeterliliği ana bileşeni sonuçları değerlendirilmiştir ve sonuçlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Sermaye Yeterliliği, karşılaşılabilecek olumsuz finansal durumlarda bankaların bu olumsuzluklardan korunma ve riskleri en aza indirme güçlerini göstermektedir.

Tablo 8. Sermaye Yeterliliği

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ziraat Bankası	-24,98	-10,17	-28,95	-17,64	-22,28	-4,61	-9,17	-30,57	-9,29	-10,34	-3,34
Halk Bankası	5,53	-7,93	-11,84	-11,22	-4,06	-20,36	-15,31	-25,84	-31,54	-42,66	-36,50
Vakıfbank	-21,07	-21,29	-30,72	-11,24	-25,98	-14,95	-17,74	-19,26	-20,86	-17,72	-13,76
İş Bankası	-0,04	4,76	-10,12	-5,63	-2,48	10,68	18,77	22,37	12,91	15,36	10,37
Garanti Bankası	17,25	-13,91	-5,48	-0,02	-8,41	12,16	10,71	36,26	19,93	17,63	18,79
Yapı Kredi	11,74	12,35	40,45	21,80	37,03	0,32	7,80	13,01	11,97	18,81	1,49
Akbank	11,57	36,19	46,66	23,95	26,18	16,76	4,94	4,03	16,88	18,92	22,93

Yıllar itibarıyla gelişmelere baktığımızda kamu bankalarının diğer bankalardan negatif bir şekilde ayrıştığı, Sermaye Yeterliliği bileşeninde sürekli grup ortalamasının altında değerlere sahip oldukları görülmektedir. Özellikle Halkbank'ın bu kalemde sürekli bir düşüş trendinde olduğu görülmektedir. Akbank'ın ise çalışmanın yapıldığı dönemde sürekli pozitif değerlere sahip olduğu görülmektedir.

Kamu bankalarındaki negatif ayrışmanın en önemli nedeninin ise ana bileşen içerisinde yer alan "Bilanço İçi Döviz Pozisyonu/Özkaynaklar" finansal oranından kaynaklandığı tespit edilmiştir. Halkbank ve Vakıfbank'ın "Özkaynaklar/Toplam Aktifler" oranında da düşük değerlerinin olduğu görülmekle birlikte 2020 yılında yapılan sermaye artışları ile bu oranda iyileşmenin görülmesi beklenmektedir.

6.2. Aktif Kalitesi (A)

Aktif Kalitesi ana bileşenin sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Aktif Kalitesi bankanın finansal gücünü ve varlıklarının kalitesini yani varlıkların taşıdıkları riskleri gösteren bir bileşendir. Hem ülkemizde hem de dünyada varlıkların büyük bir bölümünü krediler kalemi oluşturmaktadır. Kredilerin kaynağının ne olduğu, verilen kredilerin kredi tipleri ya da donuk kredilerin toplam kredilere oranları bu bileşenin bazı göstergeleridir.

Tablo 9. Aktif Kalitesi

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ziraat Bankası	-9,93	-10,81	-3,41	5,38	-0,42	-3,71	-6,92	-6,05	-5,82	-9,82	-5,93
Halk Bankası	-3,55	-1,04	-0,70	-6,75	-6,68	0,10	-5,80	-6,96	-4,83	-9,56	-15,45
Vakıfbank	1,81	11,39	12,12	8,75	10,80	6,49	6,11	6,88	5,18	4,43	-2,89
İş Bankası	-3,29	-1,96	-5,68	-9,11	-9,32	-10,00	-6,76	-4,57	-4,81	-2,57	0,16
Garanti Bankası	-1,07	-1,16	-5,81	-0,50	-1,22	1,87	3,35	3,04	1,85	9,41	7,33
Yapı Kredi	12,36	3,00	5,04	5,49	7,21	3,60	8,89	9,25	10,57	8,34	8,18
Akbank	3,67	0,58	-1,56	-3,26	-0,38	1,64	1,14	-1,58	-2,15	-0,23	8,60

Tabloda aktif kalitesi ana bileşeninde 2017 yılına kadar Vakıfbank ve Yapı Kredi Bankası'nın sürekli en iyi değerlere sahip olduğu görülmektedir. 2017 yılından sonra Vakıfbank'ın değerleri hızlı bir şekilde düşmüş, 2019 yılında ilk defa negatif değer almıştır. Bu durumun en önemli sebebinin ise ana bileşen içerisinde yer alan "Donuk Alacaklar/Toplam Krediler" finansal oranındaki negatif gelişmeler olduğu tespit edilmiştir.

Yine bu ana bileşende de 2019 yılı sonu itibarıyla 3 kamu bankasının negatif değerlere sahip olduğu, sistemik önemli diğer bankalardan ayrıştığı görülmektedir. Yapı Kredi Bankası ise bu ana bileşende her yıl pozitif değere sahip tek bankadır. Ziraat Bankası, İş Bankası ve Halkbank ise bu bileşen özelinde son 11 yıla bakarsak en kötü performans sergileyen bankalar olmuştur. Ziraat Bankası ve İş Bankası özelinde bu durumun nedeni "Donuk Alacaklar/Toplam Krediler" oranı, Halk Bankası için ise "Tüketici Kredileri/Toplam Krediler" oranıdır. Halk Bankası'nda negatif sürecin sürdüğü bununla birlikte İş Bankası'nın bu ana bileşendeki değerinde düzelme eğilimi olduğu görülmektedir.

6.3. Yönetim Kalitesi (M)

Yönetim Kalitesi ana bileşenine ait analiz sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Yönetim Kalitesi üst yönetim ve banka çalışanlarına hem nitel hem nicel olarak analizlerin yapılması olarak yorumlandığından ana bileşenler arasında ölçümü en zor olan kalemdir. Yönetimsel beceriyi ve performansı gösteren bu değer için şube başına rakamlar, personel giderlerinin yönetimi ve bankaların faaliyetlerinden oluşan kar rakamlarından yararlanılmıştır.

Tablo 10. Yönetim Kalitesi

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ziraat Bankası	-3,11	-3,55	-13,59	-9,71	-7,62	-6,69	-5,27	-7,53	-11,30	-17,05	-21,16
Halk Bankası	-3,07	-0,37	1,34	2,70	0,79	-1,93	-1,04	-7,67	-9,37	-18,06	-18,87
Vakıfbank	-4,30	-9,66	-4,16	-5,91	-8,41	-7,59	-7,74	-10,48	-8,16	-9,11	-8,04
İş Bankası	4,37	8,15	8,59	4,13	4,42	5,77	0,63	2,97	1,19	2,77	5,35
Garanti Bankası	12,12	8,91	11,83	11,09	5,32	11,93	13,64	15,05	15,77	20,41	23,12
Yapı Kredi	-4,25	0,27	-0,23	-3,14	3,93	-6,00	-6,27	-0,63	1,10	10,38	4,82
Akbank	-1,77	-3,74	-3,78	0,83	1,57	4,50	6,04	8,29	10,77	10,66	14,78

Yönetim kalitesi ana bileşeninde sistemik önemli bankalar arasında Garanti Bankası'nın açık ara önde olduğu görülmektedir. Ziraat Bankası ile Halkbank'ın özellikle son 5 yıldır diğer bankalardan ayrıştığı ve negatif yönlü gelişime sahip oldukları grafikten ve değerlerden görülmektedir. Yıllar itibarıyla gelişmelere baktığımızda ise Akbank'ın bu ana bileşende sürekli olarak iyileşme sağladığı görülmektedir. Akbank'taki iyileşmenin en önemli nedeni olarak son yıllardaki verimsiz şubelerini kapatması gösterilebilir.

2019 yılsonu verilerine baktığımızda 3 kamu bankasının negatif, diğer bankaların pozitif değerlere sahip olduğu görülmektedir. Detay verilere baktığımızda ise bu durumun ana sebebinin "Şube Başına Net Kar" kalemindeki alınan değerlerden kaynaklandığı görülmektedir. Sonuç olarak özel bankaların sağladığı şube verimliliğinin kamu bankaları tarafından sağlanamadığı söylenebilir.

6.4. Kârlılık (E)

Karlılık ana bileşenine ait analiz sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Ticari faaliyet gösteren tüm işletmelerde olduğu gibi bankalarda da en büyük hedef kar ederek faaliyetlerinin devamını sağlamaktır. Bu

ana bileşende ana bilanço büyüklüklerinin karlılık oranlarından ve “Toplam Gelir/Toplam Gider” oranından faydalanılmıştır.

Tablo 11. Karlılık

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ziraat Bankası	29,66	21,68	-11,57	-0,26	11,82	27,76	28,65	19,70	9,94	2,18	-6,77
Halk Bankası	19,59	31,38	47,09	50,77	39,17	17,71	21,71	0,54	7,99	-24,49	-33,51
Vakıfbank	-22,30	-31,02	-19,52	-19,81	-21,92	-14,95	-9,04	-8,27	-3,84	0,96	-15,40
İş Bankası	-10,77	-10,44	-8,85	-4,35	-13,53	-5,37	-13,08	-4,27	-11,91	6,23	15,40
Garanti Bankası	4,63	-0,99	9,10	-3,27	-10,01	-1,46	1,80	8,97	11,29	19,95	36,37
Yapı Kredi	-25,29	-6,10	-8,90	-20,05	0,99	-26,37	-28,81	-22,82	-23,47	-13,30	-17,74
Akbank	4,47	-4,52	-7,36	-3,03	-6,51	2,70	-1,23	6,16	9,99	8,46	21,65

Karlılık ana bileşenindeki en dikkat çekici durum ise 2013 yılına kadar bu bileşende açık ara 1. olan Halkbank’ın 2019 yılsonu itibarıyla sonuncu olmasıdır. Halkbank’ın son yıllarda karlılık ana bileşeni içinde incelenen 5 finansal oranda da diğer bankalardan negatif bir şekilde ayrıştığı görülmektedir. Bu durumun sebebinin son yıllardaki banka özelindeki gelişmelerden dolayı yurtdışından ucuz maliyetli kaynak bulamama sorunundan ve 2017 yılından itibaren piyasaya çok yüksek miktarda düşük faizli kredi verilmesinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Özellikle 2019 yılında Ziraat Bankası’nın ve Vakıfbank’ın karlılık değerlerinde de çok ciddi düşüşlerin nedeninin kamu bankaları tarafından piyasaya çok fazla miktarda verilen düşük faizli krediler olduğu söylenebilir. Bununla birlikte kredi büyümesi için kaynağa olan ihtiyacın arttığı bundan dolayı kaynak maliyetlerindeki artışın da karlılık ana bileşeninde kamu bankalarının negatif ayrışmasının neden olduğu söylenebilir.

Karlılık ana bileşeninde son 11 yıla baktığımızda ise Yapı Kredi ve Vakıfbank’ın sürekli kötü değerlere sahip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte son yıl hariç Vakıfbank’ta sürekli olarak bir düzelleme eğiliminin olduğu da dikkat çekmektedir.

Garanti Bankası ve Akbank ise 2016 yılından itibaren sürekli artan bir ivmeye sahip olup bu ana bileşende en kuvvetli banka konumundadır. Garanti Bankası 2013 yılından, Akbank ise 2015 yılından itibaren bu ana bileşende sürekli değerlerini artırmaktadır. İki bankanın diğer bankalardan ayrıştığı kalem ise Aktif Karlılık oranıdır.

6.5. Likidite (L)

Likidite ana bileşenine ait analiz sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Bankaların finansal risklere ve beklenmeyen negatif şoklara karşı gücünü gösteren en önemli kavram likidite kavramıdır. Bankaları iflase götürebilecek olan likidite riski, bankanın yükümlülüklerini yerine getiremez durumda olmasıdır. Finansal performans için bankaların likidite risklerini en düşük seviyede tutması beklenmektedir. Bu ana bileşenin analizinde bilançodaki likit aktifler kaleminden faydalanılmıştır.

Tablo 12. Likidite

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ziraat Bankası	15,28	21,70	20,38	25,16	30,82	30,01	23,48	21,73	6,91	-35,59	-37,83
Halk Bankası	-50,08	-40,55	-31,27	-25,67	-21,58	-26,15	-23,23	-19,22	-1,94	-19,82	-36,47
Vakıfbank	18,49	-4,82	-10,95	-11,23	1,13	-4,74	-6,17	-6,80	-12,05	-11,18	-27,98
İş Bankası	25,18	10,65	-1,56	-16,29	-8,44	2,61	5,56	6,88	-0,13	-11,84	1,93
Garanti Bankası	28,39	22,78	21,56	18,87	-0,01	-8,75	-11,49	-14,86	-9,42	19,94	41,47
Yapı Kredi	-54,80	-48,89	-34,14	-14,33	-8,88	-4,79	-6,98	-11,52	-2,09	49,55	68,62
Akbank	17,54	39,14	35,98	23,50	6,95	11,81	18,82	23,79	18,72	8,95	-9,74

Likidite ana bileşeninin analizi sonucu 2009 yılında en düşük değere sahip Yapı Kredi Bankası'nın 2019 yılında en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Son 3 yılda Yapı Kredi Bankası gibi Garanti Bankası da diğer bankalardan pozitif ayrılmıştır. 2012-2015 yılları arasında en yüksek değere sahip olan Ziraat Bankası'nın ise son yıl en kötü değere sahip olması da bir diğer dikkat çeken bir ayrıntıdır.

2019 yılsonu itibarıyla 3 kamu bankası ile birlikte Akbank bu ana bileşende negatif değerlere sahiptir. Kamu bankalarında ana bileşen içinde analiz edilen neredeyse tüm finansal oranlarda negatif değerler görünürken, Akbank'taki en önemli sıkıntının "TP Likit Aktifler/Toplam Aktifler" kaleminden kaynakladığı tespit edilmiştir.

6.6. Piyasa Riskine Duyarlılık (S)

Piyasa Riskine Duyarlılık ana bileşenine ait analiz sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Piyasa Riskine Duyarlılık finansal piyasalarda karşılaşılan olumlu ya da olumsuz durumlarının (faiz oranı değişiklikleri, kurdaki hareketlilikler) bankaların taşımış oldukları risklere etkisini gösteren bir bileşendir.

Tablo 13. Piyasa Riskine Duyarlılık

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ziraat Bankası	-9,46	-8,84	-9,51	-8,31	-4,34	-5,30	-1,73	-1,36	-2,35	-17,20	-24,54
Halk Bankası	-6,86	-0,48	2,90	3,15	0,02	-0,10	1,88	-2,10	3,16	-0,68	-5,62
Vakıfbank	-6,68	-1,24	0,57	-2,28	-1,44	4,65	4,47	1,95	7,47	11,52	8,55
İş Bankası	4,86	3,03	5,00	7,20	2,15	1,88	-2,01	-2,10	-4,43	-12,39	-12,06
Garanti Bankası	6,92	2,19	6,56	2,91	4,41	0,66	-3,59	-2,32	-4,66	12,21	22,87
Yapı Kredi	11,84	8,91	1,33	-0,49	0,51	-1,76	-1,39	0,36	-0,60	2,68	4,40
Akbank	-0,63	-3,57	-6,86	-2,17	-1,32	-0,03	2,36	5,57	1,41	3,86	6,40

Bu ana bileşende Ziraat Bankası sürekli kötü bir performans sergilemiştir. Ziraat Bankası hariç diğer tüm bankalar 2017 yılına kadar neredeyse hep aynı seviyede değerlere sahip olmuştur. 2017 yılından sonra özellikle Garanti Bankası çok hızlı bir şekilde sistemik önemli bankalar arasında pozitif olarak ayrılmıştır. Vakıfbank'ta bu dönemde diğer bankalardan pozitif olarak ayrışsa da son sene yönü aşağıya dönmüştür.

Piyasa riskine duyarlılık ana bileşeninde 2019 yılsonu itibarıyla Ziraat Bankası, Halkbank ve İş Bankası negatif değerlere sahiptir. Ana bileşenin incelenen finansal oranlarına bakıldığında ise negatif değere sahip 3 bankanın da "Faiz Dışı Gelirler (Net)/Toplam Varlıklar" oranında kötü bir performansa sahip oldukları görülmektedir.

6.7. Genel Değerlendirme

Tüm ana bileşenler özelinde yapılan sonuçlar sonrası son 11 yılda ülkemizde sistemik önemli bankaların performanslarının ölçüm sonuçlarını gösterir tablo aşağıdadır.

Bankacılık sektörünün en önemli finansal oranları ile yapılan analiz sonucunun bize bankaların performans sonuçlarıyla beraber banka özelinde dikkat edilmesi gereken konular hakkında bilgi vermektedir.

Tablo 14. CAMELS Analizi

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ziraat Bankası	-2,13	0,45	-8,61	-1,42	0,06	5,20	3,55	-2,44	-2,54	-14,18	-15,40
Halk Bankası	-5,67	-3,30	0,50	1,05	0,61	-5,62	-4,32	-10,83	-7,30	-19,90	-24,56
Vakıfbank	-6,07	-8,99	-8,83	-6,38	-7,63	-5,09	-5,10	-6,02	-5,62	-3,83	-9,76
İş Bankası	2,88	2,27	-2,68	-4,35	-4,67	0,87	1,07	4,08	-0,67	0,27	3,70
Garanti Bankası	11,04	1,92	5,10	4,34	-1,97	3,16	2,87	8,88	6,31	16,28	23,80
Yapı Kredi	-6,05	-3,80	2,81	-0,24	8,33	-5,05	-3,18	-0,74	0,75	12,83	10,95
Akbank	5,99	11,45	11,72	7,01	5,26	6,53	5,11	7,06	9,08	8,53	11,27

İncelenen 11 dönem içinde Akbank'ın 6 defa, Garanti Bankası'nın 4 defa ve Yapı Kredi Bankası'nın 1 defa en yüksek performans sergileyen banka olduğu, Vakıfbank'ın 6 defa ve Halkbank'ın 5 defa en düşük performans sergileyen banka olduğu görülmüştür. Genel tabloya baktığımızda Akbank'ın tüm değerlendirme dönemi içerisinde sürekli pozitif değerlere sahip olduğu, bununla beraber Vakıfbank'ın ise her yıl negatif değerler aldığı görülmektedir.

Son iki yılda Garanti Bankası'nın en yüksek performansa sahip banka olduğu görülmektedir. Yapı Kredi Bankası'nın performansı incelendiğinde ise son 5 yıldır sürekli bir pozitif trendin olduğu dikkat çekmektedir. İş Bankası'nın son 11 yıldaki performansının ortalamasının ise sistemik önemli bankaların bu dönemdeki performans ortalamalarına yakın olduğu görülmüştür. Özellikle 2017 yılıyla birlikte Ziraat Bankası'nın ve Halkbank'ın performanslarında hızlı bir düşüş görülmekte ve bu durumun sonucunda da bu iki bankanın 2019 yılsonu itibarıyla en düşük performans gösteren iki banka olduğu gözlemlenmiştir.

Sonuç

Hem ülkemizde hem de dünyada ekonominin en önemli aktörleri finansal kurumlardır. Bankalar ise en önemli finansal kurumların başında gelmektedir. Bundan dolayı da bankalardaki denetim ve gözetim faaliyetleri önem arz etmektedir. 2008 küresel kriz sonrası sektörün en önde gelen bankalarına olan denetim ve gözetim faaliyetleri artmış, bu bankalara ek yükümlülükler getirilmiştir. 2011 yılında Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından küresel çapta, 2016 yılında ise BDDK tarafından ülkemizde sistemik önemli bankalar belirlenmiştir.

Son yıllardaki ülkemizdeki bankaların özellikle kredi, mevduat, karlılık, özkaynaklar kalemlerindeki rakamları çok hızlı bir şekilde artmakta ve bu artıştan da büyük oranda sistemik önemli bankalar pay almaktadır. Bu sebepten dolayı da bu gruptaki bankaların gözetimi daha da önem arz etmektedir. Ülkemizde BDDK tarafından bankaların gözetim faaliyetleri kapsamında CAMELS analizleri yapılmakta ancak kamuya duyurulmamaktadır.

Çalışmada Türk bankacılık sektörünün büyüklük anlamında %75'ni oluşturan, hem aktif büyüklükte ilk 7 banka sıfatını hem de sistemik önemli Bankalar sıfatını taşıyan bankaların CAMELS analizi yapılmıştır. Çalışma 2009-2019 yıllarını kapsamakta olup çalışmada TBB internet sayfasında yer alan önemli finansal rasyolardan faydalanılmıştır. Çalışmanın sonuçları hem ana bileşenler bazında ayrı ayrı hem de genel CAMELS değerleri üzerinden değerlendirilmiştir. Analiz sonuçlarını gösterir tablo aşağıda sunulmuştur.

Tablo 15. Banka ve Ana Bileşen Bazında Analiz Sonuçları

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ziraat Bankası	-2,13	0,45	-8,61	-1,42	0,06	5,2	3,55	-2,44	-2,54	-14,18	-15,4
C	-24,98	-10,17	-28,95	-17,64	-22,28	-4,61	-9,17	-30,57	-9,29	-10,34	-3,34
A	-9,93	-10,81	-3,41	5,38	-0,42	-3,71	-6,92	-6,05	-5,82	-9,82	-5,93
M	-3,11	-3,55	-13,59	-9,71	-7,62	-6,69	-5,27	-7,53	-11,3	-17,05	-21,16
E	29,66	21,68	-11,57	-0,26	11,82	27,76	28,65	19,7	9,94	2,18	-6,77
L	15,28	21,7	20,38	25,16	30,82	30,01	23,48	21,73	6,91	-35,59	-37,83
S	-9,46	-8,84	-9,51	-8,31	-4,34	-5,3	-1,73	-1,36	-2,35	-17,2	-24,54
Halk Bankası	-5,67	-3,3	0,5	1,05	0,61	-5,62	-4,32	-10,83	-7,3	-19,9	-24,56
C	5,53	-7,93	-11,84	-11,22	-4,06	-20,36	-15,31	-25,84	-31,54	-42,66	-36,5
A	-3,55	-1,04	-0,7	-6,75	-6,68	0,1	-5,8	-6,96	-4,83	-9,56	-15,45
M	-3,07	-0,37	1,34	2,7	0,79	-1,93	-1,04	-7,67	-9,37	-18,06	-18,87
E	19,59	31,38	47,09	50,77	39,17	17,71	21,71	0,54	7,99	-24,49	-33,51
L	-50,08	-40,55	-31,27	-25,67	-21,58	-26,15	-23,23	-19,22	-1,94	-19,82	-36,47
S	-6,86	-0,48	2,9	3,15	0,02	-0,1	1,88	-2,1	3,16	-0,68	-5,62
Vakıflar Bankası	-6,07	-8,99	-8,83	-6,38	-7,63	-5,09	-5,1	-6,02	-5,62	-3,83	-9,76
C	-21,07	-21,29	-30,72	-11,24	-25,98	-14,95	-17,74	-19,26	-20,86	-17,72	-13,76
A	1,81	11,39	12,12	8,75	10,8	6,49	6,11	6,88	5,18	4,43	-2,89
M	-4,3	-9,66	-4,16	-5,91	-8,41	-7,59	-7,74	-10,48	-8,16	-9,11	-8,04
E	-22,3	-31,02	-19,52	-19,81	-21,92	-14,95	-9,04	-8,27	-3,84	0,96	-15,4
L	18,49	-4,82	-10,95	-11,23	1,13	-4,74	-6,17	-6,8	-12,05	-11,18	-27,98
S	-6,68	-1,24	0,57	-2,28	-1,44	4,65	4,47	1,95	7,47	11,52	8,55
İş Bankası	2,88	2,27	-2,68	-4,35	-4,67	0,87	1,07	4,08	-0,67	0,27	3,7
C	-0,04	4,76	-10,12	-5,63	-2,48	10,68	18,77	22,37	12,91	15,36	10,37
A	-3,29	-1,96	-5,68	-9,11	-9,32	-10	-6,76	-4,57	-4,81	-2,57	0,16
M	4,37	8,15	8,59	4,13	4,42	5,77	0,63	2,97	1,19	2,77	5,35
E	-10,77	-10,44	-8,85	-4,35	-13,53	-5,37	-13,08	-4,27	-11,91	6,23	15,4
L	25,18	10,65	-1,56	-16,29	-8,44	2,61	5,56	6,88	-0,13	-11,84	1,93
S	4,86	3,03	5	7,2	2,15	1,88	-2,01	-2,1	-4,43	-12,39	-12,06
Garanti Bankası	11,04	1,92	5,1	4,34	-1,97	3,16	2,87	8,88	6,31	16,28	23,8
C	17,25	-13,91	-5,48	-0,02	-8,41	12,16	10,71	36,26	19,93	17,63	18,79
A	-1,07	-1,16	-5,81	-0,5	-1,22	1,87	3,35	3,04	1,85	9,41	7,33
M	12,12	8,91	11,83	11,09	5,32	11,93	13,64	15,05	15,77	20,41	23,12
E	4,63	-0,99	9,1	-3,27	-10,01	-1,46	1,8	8,97	11,29	19,95	36,37
L	28,39	22,78	21,56	18,87	-0,01	-8,75	-11,49	-14,86	-9,42	19,94	41,47
S	6,92	2,19	6,56	2,91	4,41	0,66	-3,59	-2,32	-4,66	12,21	22,87
Yapı Kredi	-6,05	-3,8	2,81	-0,24	8,33	-5,05	-3,18	-0,74	0,75	12,83	10,95
C	11,74	12,35	40,45	21,8	37,03	0,32	7,8	13,01	11,97	18,81	1,49
A	12,36	3	5,04	5,49	7,21	3,6	8,89	9,25	10,57	8,34	8,18

Tablo 15. Banka ve Ana Bileşen Bazında Analiz Sonuçları

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
M	-4,25	0,27	-0,23	-3,14	3,93	-6	-6,27	-0,63	1,1	10,38	4,82
E	-25,29	-6,1	-8,9	-20,05	0,99	-26,37	-28,81	-22,82	-23,47	-13,3	-17,74
L	-54,8	-48,89	-34,14	-14,33	-8,88	-4,79	-6,98	-11,52	-2,09	49,55	68,62
S	11,84	8,91	1,33	-0,49	0,51	-1,76	-1,39	0,36	-0,6	2,68	4,4
Akbank	5,99	11,45	11,72	7,01	5,26	6,53	5,11	7,06	9,08	8,53	11,27
C	11,57	36,19	46,66	23,95	26,18	16,76	4,94	4,03	16,88	18,92	22,93
A	3,67	0,58	-1,56	-3,26	-0,38	1,64	1,14	-1,58	-2,15	-0,23	8,6
M	-1,77	-3,74	-3,78	0,83	1,57	4,5	6,04	8,29	10,77	10,66	14,78
E	4,47	-4,52	-7,36	-3,03	-6,51	2,7	-1,23	6,16	9,99	8,46	21,65
L	17,54	39,14	35,98	23,5	6,95	11,81	18,82	23,79	18,72	8,95	-9,74
S	-0,63	-3,57	-6,86	-2,17	-1,32	-0,03	2,36	5,57	1,41	3,86	6,4

Çalışmanın sonuçları aşağıdaki gibi kısaca özetlenebilir;

- T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin 2017 yılıyla beraber gruptan negatif ayrıştığı, 2014 ve 2015 yıllarında en yüksek performans sergileyen ikinci bankayken, 2018 ve 2019 yıllarında altıncı Sıraya düştüğü görülmektedir. Banka son yıl verilerine göre tüm ana bileşenlerde grup ortalamasının altında bir değere sahip olup Likidite, Piyasa Riskine Duyarlılık ve Yönetim Kalitesi en düşük puan aldığı ana bileşenlerdir.

- T. Halk Bankası A.Ş. 2016 yılından itibaren grupta en kötü performansla sahip bankadır. Bankanın son yıldaki tüm ana bileşenlerde grup ortalamasının altında bir değere sahip olup Likidite, Sermaye Yeterliliği ve Karlılık en düşük puan aldığı ana bileşenlerdir.

- T. Vakıflar Bankası T.A.O. 2009-2013 yılları arasında grubun kötü performansına sahip banka, bu yıldan sonra da tüm ana bileşenlerde grubun ortalamasının altında bir değere sahip olmasına rağmen diğer iki kamu bankası kadar gruptan negatif bir ayrışma yaşamamıştır. Banka son yıl verilerine göre tüm Piyasa Riskine Duyarlılık hariç diğer ana bileşenlerde grup ortalamasının altında bir değere sahip olup Likidite, Karlılık ve Sermaye Yeterliliği en düşük puan aldığı ana bileşenlerdir. Piyasa Riskine Duyarlılık ana bileşenin de ise ikinci banka konumundadır.

- T. İş Bankası A.Ş. 2009-2013 yılları performansı aşağı yönlü olan banka, bu yıldan itibaren performansını artırmaya başlamış 2016 yılında üçüncü olmuş, son 3 yıldır ise dördüncü sırada bulunmaktadır. Son yıl itibarıyla sadece Piyasa Riskine Duyarlılık kaleminde grup ortalamasının altında bir değere sahip banka, Karlılık ve Sermaye Yeterliliği ana bileşenlerinde yüksek değerlere sahiptir.

- T. Garanti Bankası A.Ş. 2019 yılında birinci sırada olan bankanın performansı, 2013 yılına kadar hızla düşmüş ve banka sıralamada beşinciliğe gerilemiştir. Bu dönemden sonra performansı hızla artan banka son iki yılın en başarılı bankası konumuna gelmiştir. Tüm ana bileşen değerleri grup ortalamasının üstünde olan banka, Piyasa Riskine Duyarlılık, Karlılık ve Yönetim Kalitesinde en yüksek değere sahiptir.

- Yapı Kredi Bankası A.Ş. 2009 yılında altıncı sırada bulunan banka 2013 yılına kadar çok başarılı bir performans sergilemiş ve birinci sıraya çıkmıştır. 2014 yılında Karlılık ana bileşeninde ciddi güç kaybeden banka beşinciliğe düşmüş sonrasında yine performansını artırarak son 3 yıldır performansta hep ilk 3 banka arasında yer almıştır. 2014-2019 yılları arasında Karlılık ana bileşeninde hep negatif değere sahip banka, Likidite ve Aktif Kalitesi ana bileşenlerinde yüksek değerlere sahiptir.

- 2009-2019 yılları arasında her yıl tüm ana bileşenlerde grup ortalamasının üzerinde değere sahip tek banka Akbank T.A.Ş.'dir. Banka her yıl istikrarlı bir performansla sahip olup performansta 6 yıl birinci, 4 yıl ikinci ve 1 yılda üçüncü sırada yer almıştır. Son yıl Likidite ana bileşenin de sıkıntı olan banka Sermaye Yeterliliği ve Aktif Kalitesi ana bileşenlerinde en yüksek değere sahiptir.

2009-2019 yılları arası sistemik öneme sahip bankaların CAMELS analizi sonucunda özellikle Kamu Sermayeli bankaların neredeyse tüm ana bileşenlerde diğer bankalardan negatif ayrıştığı, 2017 yılı sonrası ise bu ayrışmanın giderek kuvvetlendiği tespit edilmiştir. Özel Bankaların ise özellikle sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi ve karlılık bileşenlerindeki performanslarının çok yüksek olduğu görülmüştür.

BSPAD

KAYNAKÇA

- Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu (2020), Türk Bankacılık Sektörü Temel Göstergeleri Aralık 2019, Erişim Tarihi: 30.12.2020, https://www.bddk.org.tr/ContentBddk/dokuman/duyuru_0789_01.pdf
- Balasundaram, N. (2008). A Comparative Study of Financial Performance of Banking Sector İn Bangladesh - An Application of CAMELS rating system. *Annals of University of Bucharest Economic and Administrative Series*, 2, 141–152.
- Christopoulos, A. G., Mylonakis J. ve Diktapanidis, P. (2011). Could Lehman Brothers' Collapse Be Anticipated? An Examination Using CAMELS Rating System. *International Business Research*, 4(2), 11-19.
- Çalışkan, E. ve Eren, T. (2016). Bankaların Performanslarının Çok Kriterli Karar Verme Yöntemiyle Değerlendirilmesi. *Ordu Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6(2), 85-107.
- Çınko, M. ve Avcı, E. (2008). CAMELS Derecelendirme Sistemi ve Türk Ticari Bankacılık Sektöründe Başarısızlık Tahmini. *BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar Dergisi*, 2(2), 25-48.
- Çizgici Akyüz, G. ve Emir, M. (2018). Türkiye'deki Mevduat Bankalarının Finansal Performans Değerlendirmesi: CAMELS Yaklaşımı. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (15), 7-26.
- Ege, İ., Topaloğlu, E. E. ve Karakozak, Ö. (2015). "CAMELS Performans Değerleme Modeli: Türkiye'deki Mevduat Bankaları Üzerine Ampirik Bir Uygulama", *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8 (4), 109-126.
- Erdoğan, S. (2018), *Türk Bankacılık Sektörünün 2009-2016 Dönemi Camels Derecelendirme Sistemi ile Performans Analizi* (Yüksek Lisans Tezi), Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Gupta, R., (2014). An Analysis Of Indian Public Sector Banks Using CAMEL Approach, *IOSR Journal of Business and Management*, 16(1), 94-102.
- Gümüş F. B. ve Nalbantoğlu Ö. (2015). Türk Bankacılık Sektörünün CAMELS Analizi Yöntemiyle 2002-2013 Yılları Arasında Performans Analizi, *AKÜ İİBF Dergisi*, XVII (2), 83-106.
- Gündoğdu, A. (2017). Türkiye'de Mevduat Bankalarının CAMELS Analizi. *Bankacılık ve Finansal Araştırmalar Dergisi*, 4 (2). 26-43.
- Kapucu, H. ve Şiriner, İ. (2007). Kriz Sonrası Yabancı Sermaye Akımlarının Türk Bankacılık Sektöründeki Sermaye Yoğunlaşması Üzerine Etkisi (2000-2007). Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Yüksekokulu Uluslararası Finans Sempozyumu "Finans Sektöründe Yabancı Sermaye", 14, 163-182.
- Karaçor, Z., Mangır, F., Kodaz, Ş. ve Kartal, M. (2018). Kamusal ve Özel Sermayeli Bankaların CAMELS Performans Analizi: Türkiye örneği. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 4. 47-65. <https://doi.org/10.17336/igusbd.320962>

Kumar, K. A. ve Murty, A. V. N. (2017), Financial Performance of Selected Public and Private Sector Banks Based on Camel Model With Reference To Indian Banking Sector. *International Journal in Management and Social Science*, 5 (4), 99-107.

Lin, T. C. (2010). Too Big to Fail, Too Blind to See. *80 Mississippi Law Journal*, 355-387.

Mustafayeva, Z. (2020), *Yatırım ve Kalkınma Bankalarının Performans Analizi: 2013-2018 dönemi* (Yüksek Lisans Tezi), Uludağ Üniversitesi, Bursa.

Rozzani, N. ve Rahman, A.R. (2013). Camels and Performance Evaluation Of Banks in Malaysia: Conventional Versus Islamic. *Journal of Islamic Finance and Business Research*, 2(1), 36-45.

Soba, A., Akyüz, F. ve Yeşil, T . (2020). Katılım Bankalarının CAMELS Analizi Yöntemiyle Finansal Performanslarının Değerlendirilmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (87), 145-166. <https://doi.org/10.25095/mufad.756250>

Şahbaz, Ö. F. (2020), *Türkiye'deki Özel ve Kamu Sermayeli Mevduat Bankalarının CAMELS Yaklaşımı İle Performans Analizi* (Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.

Şen, A. ve Solak, S. (2011). Ticari Bankacılık Sektörünün CAMELS Analizi: Türkiye Örneği. *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar Dergisi*, 48 (554), 51-65.

Türkiye Bankalar Birliği (2020a), Bankalarımız 2019, Erişim Tarihi: 01.12.2020, https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/istatistikraporlar/ekler/1343/Bankalarimiz_2019.pdf

Türkiye Bankalar Birliği (2020b), Uluslararası Karşılaştırmalar İtibarıyla Bankacılık Sektörü, Erişim Tarihi: 01.12.2020, [https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/Dokuman/7718/Uluslararası_Karsilastirmalar_İtibarıyla_Bankacılık_Sektörü_\(2019\).pdf](https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/Dokuman/7718/Uluslararası_Karsilastirmalar_İtibarıyla_Bankacılık_Sektörü_(2019).pdf)

Türkiye Bankalar Birliği (2020c), 2019 - Seçilmiş Rasyolar, Erişim Tarihi: 01.12.2020, <https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59>

Uslu, A. (2019). Türkiye'deki Yabancı Sermayeli Bankaların CAMELS Analizi ile Performanslarının Ölçümü. *Muhasebe ve Finansman Dergisi* , (82) , 199-220. <https://doi.org/10.25095/mufad.536072>

EK-1 - Analizde Kullanılan Finansal Oranların Değerleri ve Referans Değerler

Fin. Oran	Banka	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
C-1	Ziraat	23,22	19,2	15,61	19,01	13,21	18,22	15,08	14,55	15,2	14,81	17,02
	Halk	16,03	15,94	14,3	16,17	13,91	13,62	13,83	13,08	14,18	13,8	14,33
	Vakıf	15,42	14,35	13,38	16,14	13,7	13,96	14,52	14,16	15,52	16,99	16,61
	İş	18,31	17,55	14,07	16,33	14,38	16,02	15,65	15,17	16,66	16,49	17,87
	Garanti	21,2	19,62	16,89	18,21	14,42	15,23	15,03	16,21	18,68	18,31	19,57
	Yapı Kredi	17,78	16,14	14,69	16,3	16	15,03	13,81	14,21	14,49	16,07	17,81
	Akbank	22,5	20,61	16,98	18,63	14,95	15,16	14,58	14,3	17,03	18,16	20,97
	Ref. Değ.	19,21	17,63	15,13	17,26	14,37	15,32	14,64	14,52	15,96	16,38	17,74
C-2	Ziraat	0,51	14,58	8,99	11,19	15,39	13,27	7,94	-23,53	25,95	30,52	74,08
	Halk	29,17	13,72	11,35	7,77	32,07	8,31	15,12	11,16	12,17	8,8	53,45
	Vakıf	6,86	9,04	-3,66	19,28	12,32	34,48	21,91	15,72	29,46	31,54	91,97
	İş	18,85	17,74	14,17	13,56	35,44	47,74	67,98	58,24	84,56	71,41	70,62
	Garanti	23,55	-1,28	4,31	16,34	20,56	55,82	43,14	66,13	71,15	52,45	56,71
	Yapı Kredi	27,16	23,72	79,28	40,91	91,64	51,66	66,79	58,95	117,85	94,28	84,37
	Akbank	9,99	30,77	73,5	38,34	91,67	61,52	43,25	30,27	69,63	59,95	56,02
	Ref. Değ.	16,58	15,47	26,85	21,05	42,73	38,97	38,02	30,99	58,68	49,85	69,6
C-3	Ziraat	10,17	10,01	9,2	12,31	10,12	13,64	12,12	12,55	12,69	12,61	12,73
	Halk	12,18	11,81	10,9	13,53	11,71	12,46	12,01	10,56	9,8	9,16	8,41
	Vakıf	15,03	13,76	12,29	13,91	11,04	11,06	11,05	10,95	10,32	10,43	9,52
	İş	16,47	15,98	13,5	16,7	14,04	15,5	14,43	14,31	14,97	15,13	15,98
	Garanti	17,56	16,39	14,68	16,58	14,04	14,66	15,22	15,61	16,03	17,29	18,49
	Yapı Kredi	17,92	16,11	13,89	19,27	15,46	13,74	13,39	13,23	12,88	15,13	14,44
	Akbank	22,1	19,24	15,83	17,35	13,87	14,66	13,56	13,63	15,81	17,29	19,58
	Ref. Değ.	15,92	14,76	12,9	15,66	12,9	13,67	13,11	12,98	13,21	13,86	14,16
C-4	Ziraat	8,31	8,9	8,2	10,54	8,85	11,53	10,42	10,73	10,82	10,69	10,78
	Halk	9,5	10,21	9,48	11,38	10,11	10,64	10,35	9,21	8,31	7,67	7,04
	Vakıf	11,39	11,57	10,43	11,4	9,31	9,34	9,17	9,05	8,6	8,56	7,87
	İş	11,92	12,91	11,09	12,95	11,2	12,33	11,62	11,54	11,89	11,94	12,58
	Garanti	12,63	13,29	11,99	13,3	11,47	11,88	12,18	12,51	12,71	12,99	13,75
	Yapı Kredi	12,81	12,17	10,82	13,8	11,63	10,56	10,48	10,33	10,11	11,21	10,63
	Akbank	14,89	15,52	13,14	14,06	11,61	12,22	11,37	11,31	12,79	13,37	15,09
	Ref. Değ.	11,63	12,08	10,74	12,49	10,6	11,21	10,8	10,67	10,75	10,92	11,11
C-5	Ziraat	3,07	2,69	1,35	1,64	1,8	1,78	1,88	1,99	2	1,64	1,04
	Halk	2,92	3,01	2,49	2,6	2,22	1,49	1,35	1,22	1,39	0,74	0,41
	Vakıf	2,14	1,67	1,5	1,51	1,32	1,19	1,13	1,37	1,54	1,38	0,75
	İş	2,25	2,43	1,82	1,96	1,64	1,51	1,2	1,6	1,58	1,74	1,37
	Garanti	3,05	2,74	2,27	2	1,68	1,54	1,44	1,88	2,08	1,94	1,64

Fin. Oran	Banka	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Yapı Kredi	2,11	2,76	1,93	1,66	2,36	1,12	0,93	1,24	1,31	1,45	0,98
	Akbank	3,01	2,74	1,94	2,04	1,73	1,62	1,36	1,79	2,06	1,77	1,57
	Ref. Değ.	2,65	2,58	1,9	1,92	1,82	1,47	1,33	1,58	1,71	1,52	1,11
A-1	Ziraat	2,33	1,49	1,21	2,88	2,18	1,91	1,68	1,81	1,6	2,01	2,83
	Halk	5,14	3,97	2,97	2,97	2,65	3,64	3,14	3,25	3	3,4	5,15
	Vakıf	6,13	5,05	3,76	4	4,07	3,8	3,92	4,34	4,15	4,87	5,93
	İş	5,73	3,75	2,17	1,89	1,65	1,55	2,03	2,42	2,25	4,3	6,53
	Garanti	4,5	2,99	1,83	2,3	2,14	2,46	2,77	2,83	2,58	5,11	6,89
	Yapı Kredi	6,82	3,54	3,07	3,33	3,7	3,55	4,12	5,04	4,63	5,86	7,6
	Akbank	4,49	2,42	1,8	1,27	1,51	1,85	2,38	2,64	2,38	4,23	7,29
	Ref. Değ.	5,02	3,31	2,4	2,66	2,56	2,68	2,86	3,19	2,94	4,26	6,03
A-2	Ziraat	37,27	45,66	63,18	60,04	78,35	92,6	100,18	104,32	111,97	112,05	100,16
	Halk	73,85	80,86	84,86	82,39	84,21	98,13	103,77	105,38	105,3	100,71	103,85
	Vakıf	77,43	94,05	94,04	101,32	106,4	113,98	112,61	119,28	118,48	123,49	116,13
	İş	66,97	72,78	93,19	101,67	111,83	116,72	115,69	115,17	117,87	106,09	97,74
	Garanti	79,18	89,22	99,14	104,96	111,46	111,43	112,95	115,39	115,77	102,4	100,97
	Yapı Kredi	92,71	99,79	106,71	111,35	111,27	116,05	117,23	111,89	115,12	104,34	107,93
	Akbank	71,11	78,75	91,53	101,8	105,13	111,12	102,03	101,86	103,03	98,27	90,98
	Ref. Değ.	71,22	80,16	90,38	94,79	101,24	108,57	109,21	110,47	112,51	106,76	102,54
A-3	Ziraat	57,01	50,51	44,04	40,2	30,26	26,08	21,42	19,31	16,58	26,73	26,62
	Halk	35,24	27,7	25,62	21,2	20,41	17,27	15	14,51	16,13	30,57	15,3
	Vakıf	28,56	24,47	21,62	17,66	16,33	14,89	13,85	12,99	11,92	27,37	17,37
	İş	34,81	34,67	27,03	22,04	18,14	17,59	16,7	17,09	16,4	29,23	26,8
	Garanti	34,47	31,63	24,12	23,99	19,06	19,7	17,62	16,77	15,66	32,24	24,6
	Yapı Kredi	22,06	21,69	18,89	17,58	14,57	13,83	14,46	13,1	14,49	32,97	27,48
	Akbank	47,55	44,07	32,69	29,58	25,58	24,61	23,65	21,78	21,87	38,48	37,39
	Ref. Değ.	37,1	33,53	27,72	24,61	20,62	19,14	17,53	16,51	16,15	31,09	25,08
A-4	Ziraat	29,49	38	44,45	43,86	53,51	57,32	61,69	65,03	68,68	69,06	68,95
	Halk	53,52	60,73	61,69	60,85	60,63	65,48	67,51	68,42	66,63	66,23	67,65
	Vakıf	53,35	60,65	64,26	65,15	64,03	66,1	67,66	69,5	67,99	66,86	69,64
	İş	42,69	48,74	56,67	61,07	64,27	65,56	64,53	65,55	66,28	62,49	61,8
	Garanti	47,16	52,3	57,15	57,32	60,27	61,24	62,57	65,47	64,47	62,11	64,21
	Yapı Kredi	58,64	62,06	62,7	62,01	64,51	67,32	67,51	68,28	65,46	60,72	62,06
	Akbank	41,67	46,73	52,64	56,24	60,24	61,32	60,37	59,71	60,28	56,5	56,54
	Ref. Değ.	46,65	52,74	57,08	58,07	61,06	63,48	64,55	65,99	65,69	63,42	64,41
A-5	Ziraat	45,65	40,59	42,5	40,36	33,59	29,72	26,94	26,92	28	24,47	26,11
	Halk	22,51	25,57	26,46	26,59	27,17	24,55	21,14	19,99	20,13	17,71	16,26

Fin. Oran	Banka	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Vakıf	29,43	33,19	36,82	35,61	35,14	31,41	29,58	27,78	26,07	23,21	22,42
	İş	30,52	30,27	27,49	28,22	28,28	27,06	26,14	24,6	23,54	22,19	21,9
	Garanti	33,81	33,16	33,06	36,08	36,24	34,95	33,05	31,65	31,53	30,51	29,28
	Yapı Kredi	37,48	33,92	34,18	36,92	34,91	30,36	29,39	27,18	26,49	24,63	24,06
	Akbank	37,76	37,33	35,76	38,59	37,35	33,8	27,91	24,77	22,88	22,26	22,4
	Ref. Değ.	33,88	33,43	33,75	34,62	33,24	30,27	27,74	26,13	25,52	23,57	23,2
M-1	Ziraat	2,67	2,65	1,44	1,75	2	2,37	2,85	3,63	4,46	4,49	3,52
	Halk	2,44	2,84	2,65	3,16	3,14	2,45	2,44	2,65	3,84	2,54	1,71
	Vakıf	2,3	1,82	1,8	1,96	1,85	1,96	2,1	2,93	4,02	4,37	2,97
	İş	2,17	2,61	2,22	2,65	2,42	2,49	2,24	3,42	3,89	5	4,77
	Garanti	3,76	3,66	3,36	3,29	3,01	3,19	3,48	5,24	6,71	7,11	6,75
	Yapı Kredi	1,62	2,37	2,05	2,06	3,38	1,84	1,86	3,13	4,17	5,47	4,26
	Akbank	3,1	3,13	2,58	3,07	2,98	3,19	3,32	5,38	7,54	7,29	7,03
	Ref. Değ.	2,58	2,73	2,3	2,56	2,68	2,5	2,61	3,77	4,95	5,18	4,43
M-2	Ziraat	94,63	108,05	110,21	107,57	124,94	145,05	167,13	197,22	243,84	302,96	369,6
	Halk	90,66	102,88	118,19	131,89	159,57	172,69	197,82	240,08	315,12	380,71	454,32
	Vakıf	118,89	116,29	131,15	140,56	157,74	177,18	198,86	230,02	291,88	348,43	444,78
	İş	103,59	115,41	134,61	140,36	160,81	175,09	200,23	226,8	265,65	307,3	368,26
	Garanti	133,84	144,31	160,44	171,7	197,29	218,48	259,53	293,55	344,16	384,88	428,9
	Yapı Kredi	77,04	97,67	119,19	131,66	156,88	180,66	220,37	270,11	343,89	407,55	458,03
	Akbank	108,55	123,97	144,07	162,01	186,35	207,32	260,32	322,26	394,55	419,52	467,58
	Ref. Değ.	103,89	115,51	131,12	140,82	163,37	182,35	214,89	254,29	314,16	364,48	427,35
M-3	Ziraat	55,21	54,89	50,06	48,13	48,16	44,45	39,66	43,12	38,42	58,53	55,59
	Halk	49,85	44,83	42,42	40,19	40,82	41,77	43,58	45,61	43,54	78,04	83,17
	Vakıf	40,44	40,43	42,96	40,56	42,28	39,64	38,24	38,82	40,01	59,53	75,03
	İş	52,13	50,74	52,26	40,61	45,85	43,13	40,9	45,46	45,96	84,22	77,76
	Garanti	38,68	38,17	38,93	42,39	39,62	40,91	37,66	40,31	41,68	67,65	68
	Yapı Kredi	38,15	39,77	42,31	41,31	39,84	39,77	37,34	43,03	43,99	81,27	76,91
	Akbank	37,44	36,31	39,45	40,17	40,01	38,7	37,82	39,77	39,89	62,33	65,4
	Ref. Değ.	44,56	43,59	44,06	41,91	42,37	41,2	39,32	42,3	41,93	70,22	71,69
M-4	Ziraat	0,9	0,89	0,87	0,93	0,87	0,75	0,69	0,64	0,6	0,55	0,56
	Halk	1,04	0,99	0,87	0,87	0,81	0,84	0,85	0,8	0,68	0,65	0,65
	Vakıf	0,98	0,97	0,96	0,93	0,83	0,79	0,77	0,71	0,67	0,67	0,69
	İş	1,26	1,27	1,15	1,1	1,1	1,05	0,96	0,97	0,96	0,91	0,95
	Garanti	0,94	0,94	0,87	0,98	0,86	0,89	0,89	0,88	0,85	0,86	0,93
	Yapı Kredi	1,37	1,17	1,06	1,03	0,9	0,86	0,82	0,87	0,82	0,82	0,81
	Akbank	0,86	0,78	0,72	0,76	0,75	0,7	0,68	0,63	0,59	0,65	0,72

Fin. Oran	Banka	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Ref. Değ.	1,05	1	0,93	0,94	0,88	0,84	0,81	0,79	0,74	0,73	0,76
M-5	Ziraat	5,58	4,54	3,86	4,99	4,76	4,33	4,36	4,81	4,6	3,65	3,66
	Halk	6,36	6,12	5,54	5,83	4,91	4,42	4,07	4,03	3,51	2,36	2,83
	Vakıf	6,26	5,58	4,96	5,31	4,78	4,42	4,16	4,46	4,39	4,14	4,41
	İş	7	5,99	5,05	5,59	4,89	4,73	4,41	4,77	4,58	3,75	4,74
	Garanti	7,55	6,11	5,41	5,39	4,97	4,88	4,72	5,22	5,3	6,13	6,94
	Yapı Kredi	8,66	7,19	5,39	5,51	4,95	4,5	4,24	4,39	4,26	4,51	5,06
	Akbank	6,92	5,75	4,56	5,01	5,01	4,77	4,41	4,5	4,47	5,05	5,68
	Ref. Değ.	6,9	5,9	4,97	5,38	4,89	4,58	4,34	4,6	4,44	4,23	4,76
E-1	Ziraat	39,64	31,18	15,77	17,47	18,74	17,27	17,18	18,81	18,6	15,25	9,71
	Halk	32,46	30,45	25,43	24,76	20,79	14,38	12,88	12,56	15,96	9,27	5,62
	Vakıf	19,17	14,52	13,74	13,76	12,92	12,8	12,24	15,01	17,52	16,1	9,13
	İş	20,68	19,55	15,27	16,29	13,67	12,79	10,05	13,83	13,43	14,59	11,17
	Garanti	26	21,12	18,03	15,79	13,69	13,17	11,96	15,25	16,51	15,08	12,26
	Yapı Kredi	17,92	22,17	16,87	13,4	18,75	10,13	8,82	11,92	12,86	13,51	8,98
	Akbank	21,47	17,99	13,64	14,95	13,6	13,6	11,56	15,79	16,99	13,51	11,03
	Ref. Değ.	25,33	22,43	16,97	16,63	16,02	13,45	12,1	14,74	15,98	13,9	9,7
E-2	Ziraat	3,07	2,69	1,35	1,64	1,8	1,78	1,88	1,99	2	1,64	1,04
	Halk	2,92	3,01	2,49	2,6	2,22	1,49	1,35	1,22	1,39	0,74	0,41
	Vakıf	2,14	1,67	1,5	1,51	1,32	1,19	1,13	1,37	1,54	1,38	0,75
	İş	2,25	2,43	1,82	1,96	1,64	1,51	1,2	1,6	1,58	1,74	1,37
	Garanti	3,05	2,74	2,27	2	1,68	1,54	1,44	1,88	2,08	1,94	1,64
	Yapı Kredi	2,11	2,76	1,93	1,66	2,36	1,12	0,93	1,24	1,31	1,45	0,98
	Akbank	3,01	2,74	1,94	2,04	1,73	1,62	1,36	1,79	2,06	1,77	1,57
	Ref. Değ.	2,65	2,58	1,9	1,92	1,82	1,47	1,33	1,58	1,71	1,52	1,11
E-3	Ziraat	150,34	149,69	132,36	149,36	160,31	148,5	147,69	163,9	153,8	148,88	137,69
	Halk	154,34	163,76	160,15	163,75	159,93	141,69	136,21	139,37	131,13	126,05	124,07
	Vakıf	151,94	150,3	144,71	147,45	154,39	139,52	134,09	142,02	143,28	145,64	144,8
	İş	165,18	155,69	147,69	144,62	145,24	138,77	135,32	146,41	142,03	157,13	158,13
	Garanti	167,97	158,27	152,56	148,62	152,63	148,31	143,57	154,65	157,37	185,58	185,02
	Yapı Kredi	159,08	170,49	147,91	147,53	150,97	141,92	134,26	139,33	140,42	166,08	162,03
	Akbank	165,41	160,4	148,38	154,64	166,21	155,96	150,73	155,14	154,99	168,06	172,53
	Ref. Değ.	159,18	158,37	147,68	150,85	155,67	144,95	140,27	148,69	146,15	156,77	154,9
E-4	Ziraat	3,55	2,96	1,73	2,15	2,11	2,09	2,17	2,4	2,37	1,87	1,18
	Halk	3,33	3,44	2,89	3,07	2,4	1,75	1,52	1,45	1,54	0,72	0,43
	Vakıf	2,38	1,98	1,77	1,8	1,46	1,4	1,35	1,6	1,73	1,56	0,86

Fin. Oran	Banka	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	İş	2,6	2,7	2,04	2,35	1,83	1,78	1,37	1,85	1,81	1,86	1,47
	Garanti	3,58	3,19	2,67	2,45	2,01	1,9	1,69	2,21	2,51	2,35	2
	Yapı Kredi	2,65	2,97	2,18	2	1,72	1,31	1,08	1,44	1,5	1,68	1,12
	Akbank	3,46	3,16	2,25	2,44	2,1	1,97	1,63	2,1	2,38	2,13	1,89
	Ref. Değ.	3,08	2,91	2,22	2,32	1,95	1,74	1,55	1,86	1,98	1,74	1,28
E-5	Ziraat	140,44	148,5	84,03	106,02	133,2	162,02	103,25	128,95	141,79	130,51	101,42
	Halk	130,49	160,83	163,61	207,62	220,07	176,46	185,23	204,66	298,04	201,74	137,62
	Vakıf	50,05	46,29	49,07	58,4	63,42	70,13	77,2	108,12	148,94	166,17	112,09
	İş	77,04	66,27	59,28	73,56	70,3	75,17	68,5	104,47	117,95	150,42	134,84
	Garanti	70,53	74,89	73,11	73,1	71,56	76,2	81,11	120,73	151,05	158,05	146,64
	Yapı Kredi	31,17	47,4	42,73	44,02	73,68	42,44	42,8	67,47	83,14	55,26	42,62
	Akbank	90,87	71,41	59,86	73,75	73,55	78,99	74,87	113,22	150,98	142,24	104,18
	Ref. Değ.	84,37	87,94	75,96	90,92	100,83	97,34	90,42	121,09	155,98	143,49	111,35
L-1	Ziraat	32,72	36,3	33,52	37,37	36,72	35,09	31,6	28,9	26,02	8,61	8,83
	Halk	15,45	18,16	19,86	22,74	22,53	19,71	19,88	20,34	23,34	10,6	8,37
	Vakıf	37,34	29,49	25,53	27,25	28,29	26,01	24,26	22,44	21,31	11,25	10,1
	İş	38,57	33,23	28,62	25,71	26,18	27,98	27,43	26,5	24,9	11,65	14,14
	Garanti	42,87	39,65	36,18	38,03	28,39	25,37	23,37	21,07	22,48	17,47	16,34
	Yapı Kredi	14,33	16,2	19,6	26,38	26,5	25,78	24,11	21,81	24,83	16,47	19,25
	Akbank	39,01	45,18	41,58	39,67	31,23	31,82	33,01	31,45	29,78	14,85	12,9
	Ref. Değ.	31,47	31,17	29,27	31,02	28,55	27,39	26,24	24,64	24,67	12,98	12,85
L-2	Ziraat	62,12	47,66	49,37	59,73	51,06	47,17	46,15	44,5	38,63	18,6	19,33
	Halk	21,6	22,49	27,63	41,1	40,84	39,56	36,25	34,92	33,15	25,81	21,59
	Vakıf	32,02	26,83	33,69	44,93	49,22	41,38	41,68	35,3	35,48	22,8	21,19
	İş	54,62	42,33	37,68	35,34	31,88	29,45	31,63	28,7	26,02	19,22	24,72
	Garanti	30,94	29,99	35,99	35,12	35,99	30,2	29,43	22,84	26,58	32,77	26,03
	Yapı Kredi	16,06	15,41	15,61	37,8	32,3	32,73	28,5	23,43	26,26	21,3	27,81
	Akbank	22,11	25,74	28,81	42,55	34,89	38,91	44,16	41,85	34,47	24,95	23,55
	Ref. Değ.	34,21	30,06	32,68	42,37	39,45	37,06	36,83	33,08	31,51	23,64	23,46
L-3	Ziraat	44,31	49,63	44,6	57,03	57,27	58,08	51,21	46,07	42,12	14	14,74
	Halk	24,2	28	31,69	39,82	40,81	34,74	37,59	34,88	39,84	17,84	13,54
	Vakıf	68,98	52,75	44,35	49,53	53,4	47,28	44,37	42,38	38,55	22,24	18,55
	İş	66,38	55,68	47,33	46,22	46,02	52,41	53,07	47,42	44,27	22,08	24,28
	Garanti	66,4	65,4	63,47	64,53	57,2	53,34	46,02	39,6	40,81	33,41	27,3
	Yapı Kredi	23,44	26,29	36,92	51,53	52,33	52,25	46,52	39,67	44,51	31,59	35,22
	Akbank	63,34	79,3	73,33	71,17	65,38	62,45	61,31	62,14	56,53	29,69	24,06
	Ref. Değ.	51,01	51,01	48,81	54,26	53,2	51,51	48,58	44,59	43,8	24,41	22,53

Fin. Oran	Banka	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
L-4	Ziraat	36,73	40,82	37,59	43,65	41,98	41,51	36,77	33,8	30,5	10,16	10,43
	Halk	17,66	21,01	22,82	27,02	26,1	23,09	23,08	23,32	27,52	12,65	9,99
	Vakıf	43,79	35,05	30,1	33,26	33,53	30,82	29,24	27,15	25,59	13,71	12,22
	İş	47,01	41,14	34,86	33,17	32,82	35,19	34,05	32,86	31,34	14,77	17,96
	Garanti	52,36	48,88	44,32	47,4	34,74	31,31	29,19	26,29	28,36	23,26	21,98
	Yapı Kredi	19,66	21,44	25,15	36,82	35,24	33,57	30,82	27,93	31,63	22,23	26,15
	Akbank	48,02	56,02	50,08	48,95	37,3	38,16	39,4	37,89	36,81	19,21	16,74
	Ref. Değ.	37,89	37,77	34,99	38,61	34,53	33,38	31,79	29,89	30,25	16,57	16,49
L-5	Ziraat	23,05	29,01	25,09	24,23	21,55	19,92	15,74	14,85	12	1,06	0,51
	Halk	9,33	12,15	11,14	9,61	7,41	6,82	6,24	6,3	11,89	1,1	0,65
	Vakıf	27,87	21,69	14,23	12,02	10,89	10,82	8,39	8,71	7,46	1,58	0,57
	İş	19,27	19,86	15,05	13,45	13,4	15,72	12,66	13,1	12,17	1,64	1,27
	Garanti	31,64	29,27	21,4	24,39	13,07	10,72	9,1	9,98	9,91	0,89	3,52
	Yapı Kredi	7,68	9,96	12,23	10,57	10,4	11,58	10,78	10,64	10,89	4,85	4,26
	Akbank	31,92	36,52	28,5	21,75	13,69	12,93	10,28	10,43	12,35	1,58	0,69
	Ref. Değ.	21,54	22,64	18,24	16,57	12,91	12,64	10,46	10,57	10,96	1,82	1,64
S-1	Ziraat	11,4	8,2	8,53	9,09	6,92	7,34	7,28	7,63	8,17	9,88	10,1
	Halk	11,24	8,71	7,99	8,3	6,58	7,37	7,27	7,33	7,56	9,69	10,22
	Vakıf	9,88	7,95	7,29	8,37	6,81	7,19	7,45	7,79	7,93	10,25	10,03
	İş	9,01	7,43	6,74	7,63	6,39	6,77	6,96	7,16	7,63	9,33	9,2
	Garanti	9,9	7,66	7,15	7,91	6,47	6,89	6,85	7,36	8,18	10,77	10,15
	Yapı Kredi	10,4	6,87	6,62	7,67	6,2	6,5	6,94	7,06	7,18	9,54	9,21
	Akbank	9,61	7,63	6,81	7,24	6,22	6,86	6,49	6,65	7,31	10,25	9,57
	Ref. Değ.	10,21	7,78	7,3	8,03	6,51	6,99	7,04	7,28	7,71	9,96	9,78
S-2	Ziraat	99,73	91,52	95,68	94,64	95,41	95,24	97,59	108	92,26	91,96	81,45
	Halk	90,21	94,76	96,59	97,23	91,24	97,29	95,84	97,44	97,07	98,17	89,46
	Vakıf	97,36	96,4	101,14	93,52	96,76	91,24	94,73	96,34	93,51	93,64	83,9
	İş	93,64	92,75	95,64	94,94	90,1	85,87	83,09	85,6	79,45	83,64	82,94
	Garanti	91,81	100,49	98,74	94,4	94,46	86,33	89,16	82,97	80,88	86,54	84,18
	Yapı Kredi	91,6	92,87	81,83	86,5	78,63	87,43	85,04	87,21	77,56	80,63	83,37
	Akbank	95,36	85,81	78,7	87,2	78,82	84,51	90,45	93,18	82,39	84,93	83,69
	Ref. Değ.	94,24	93,51	92,62	92,63	89,35	89,7	90,84	92,96	86,16	88,5	84,14
S-3	Ziraat	81,1	75,77	76,35	73,66	64,43	70,01	68,91	71,56	74,09	86,52	86,62
	Halk	75,65	67,88	68,81	68,28	62,24	67,97	69,62	72,12	77,06	90,31	91,32
	Vakıf	68,45	65,11	65,01	67,39	62,75	68,37	69,28	71,44	74,36	86,26	88,49
	İş	66,43	61,95	64,54	62,46	57,83	60,25	61,75	63,85	66,14	83,31	80,8
	Garanti	67,6	60,94	64,38	66,25	60,29	61,86	58,16	61,61	65,07	81,47	79,94

Fin. Oran	Banka	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Yapı Kredi	58,32	51,31	58,84	61,99	57,79	61,07	63,72	66,79	68,8	84,66	83,63
	Akbank	67,62	64,33	67,73	67,76	60,35	65,89	65,24	70,18	72,92	84,81	82,6
	Ref. Değ.	69,31	63,9	66,52	66,83	60,81	65,06	65,24	68,22	71,21	85,34	84,77
S-4	Ziraat	0,7	1	0,6	0,75	1,03	0,85	0,89	0,91	0,71	0,1	-0,24
	Halk	1,23	1,74	1,73	1,7	1,46	1,13	1,06	1,02	0,96	0,85	0,51
	Vakıf	1,51	1,89	1,71	1,4	1,24	1,48	1,16	1,18	1,21	1,53	1,31
	İş	2,7	2,51	2,23	2,22	1,72	1,6	1,15	1,29	0,93	0,54	0,5
	Garanti	2,73	2,28	2,21	1,82	1,74	1,48	1,09	1,31	0,85	1,65	2,08
	Yapı Kredi	3,27	3,41	2,32	1,84	1,82	1,41	1,14	1,37	1,16	1,32	1,25
	Akbank	2,1	1,97	1,57	1,67	1,65	1,4	1,29	1,57	1,13	1,25	1,32
	Ref. Değ.	2,04	2,11	1,77	1,63	1,52	1,34	1,11	1,24	0,99	1,04	0,96